

GENÇLİĞİ VE EVLENMESİ

Gençliği

Her bakımdan insanların en üstünü olan âlemlerin efendisi Sevgili Güzel Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” daha gençlik yıllarında Mekke halkı arasında akranlarına göre çok beğenilmiştir.

Güzel ahlâkı, insanlara görülmemiş bir şekilde iyi davranması, sakinliği, yumuşaklığı ve diğer üstün hâlleriyle sevilmiştir. İnsanlar bu hasletlerinden dolayı O’na hayran olmuştur.

Mekke halkı, gördükleri şaşılacak derecedeki doğru sözlülük ve güvenilirlikten dolayı, O’na “**El-Emîn**” yâni kendisine her zaman güvenilir lakabını verdiler. Böylece gençliğinde bu isimle meşhur oldu.

Peygamber Efendimizin gençlik yıllarında, Arablar koyu bir câhiliyyet devri yaşıyorlardı. Puta tapmak, içki, kumar, zina, faiz ve daha birçok çirkin işler aralarında yaygınlaşmıştı.

Sevgili Güzel Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” onların bu bozuk hâllerinden son derece nefret eder, her kötülüklerinden dâima uzak dururdu. Bütün Mekke halkı, O’nun bu hâlini bilirler ve hayret ederlerdi.

Putlardan şiddetle nefret ettiği için asla yanlarına yaklaşmazdı. Putlar için kesilen kurbanların etlerinden hiç yemezdi. Çocukluğunda ve gençliğinde kendine ait koyunları, Ciyad dağı ve civarında güder, geçimini böyle sağlardı. Bu şekilde aşırı derecede bozulmuş olan cemiyetten uzak dururdu.

Bir defasında Eshâb-ı kirâma;

- **Koyun gütmeyen hiç bir peygamber yoktur**, buyurmuştu.

- Yâ Resûlallah! Siz de güttünüz mü? dediklerinde;

- **Evet, ben de güttüm**, buyurdu.

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” yirmi yaşlarında bulunduğu sıralarda, Mekke’de âsâyiş tamamen bozulmuştu. Zulüm son derece yaygınlaşıp; mal, can ve namus emniyeti kalmamıştı. Mekke’nin yerli halkı, ticâret ve Kâbe’yi ziyâret için gelen yabancılara haksızlık ve zulmediyorlardı.

Zulme uğrayan kimseler, haklarını almak için mürâcaat edecek bir yer bulamıyorlardı. Bu sırada ticâret maksadıyla Mekke’ye gelen Yemenli bir tüccarın malları, As bin Vâil adında bir Mekkeli tarafından zorla elinden alınıp gasb edilmişti.

Bu hâdisе üzerine Yemenli, Ebû Kubeys dağına çıkıp feryâd ederek, hakkının alınması için kabîlelerden yardım istedi.

Artık zulmün had safhaya ulaştığını dile getiren böyle hâdiseler üzerine, Hâşim ve Zühre oğulları ile diğer kabîlelerin ileri gelenleri Abdullah bin Cüdân’ın evinde toplandılar.

“Yerli, yabancı hiç kimseye zulüm ve haksızlık yapılmamasına, zulme mâni olmaya ve haksızlığa uğramış olanların haklarını almaya” karar verdiler. Bu

maksadla bir adalet cemiyeti kurdular.²⁸

Sevgili Peygamberimizin genç yaşta katıldığı ve kuruluşunda da çok tesirli olduğu bu cemiyete **Hıf-ül Füdûl** denildi. Daha önce Fadl adında iki kişi ve Fudayl adında biri tarafından da böyle bir cemiyet kurulmuştu. Onların önceden kurdukları cemiyete izafeten bu isim verilmişti.

Bu cemiyet, zulmü önleyip, Mekke’de bozulmuş olan âsâyişi yeniden kurdu. Tesiri uzun müddet devam etti. Resûlullah Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, kendisine peygamberlik bildirildikten sonra Eshâb-ı kirâma “aleyhimürrıdvan” anlatıp;

- Abdullah bin Cüdâ’nın evinde yapılan yeminleşmede ben de bulundum. Bana o yeminleşme, kırmızı tüylü develere (servete) sahip olmaktan daha sevimsizdir. Şimdi de böyle bir meclise çağrılısam icâbet ederim, buyurdu.²⁹

Ticâretle meşgûl olması

Mekkeliler öteden beri ticâretle uğraşarak geçimlerini bu yoldan sağlıyorlardı. Peygamber Efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” amcası Ebû Tâlib de ticâretle uğraşır. Sevgili Peygamberimiz yirmi beş yaşlarında iken, Mekke’de geçim sıkıntısı iyice artmıştı. Bu sebeple Mekkeliler, Şam’a gitmek üzere büyük bir ticâret kervanı hazırladılar. Bugünlerde Ebû Tâlib, Resûlullah Efendimize gelip;

- Ey muhterem yeğenim! Fakirlik son haddine ulaştı. Kıtık ve mücâdele ile geçirdiğimiz bu son yıllar elimizde, avucumuzda bir şey bırakmadı. İşte, Kureyş kervanı hazırlanmış, Şam’a hareket etmek üzeredir.

Hadîce Hâtûn da kervanla mal gönderecek. Mutlaka bu işi yapacak güvenilir kimseler arıyordur. Muhakkak ki, senin gibi emîn, temiz ve vefakâr bir kimseye ihtiyâcı vardır. Gidip bir konuşsak da, senin vekil olarak gitmeni sağlasak iyi olacak. Şüphesiz seni, başkalarına tercih eder.

Aslında ben senin Şam’a gitmeni istemiyorum. Zîrâ oradaki yahudilerin sana bir zarar vermesinden korkuyorum. Fakat başka çâre de bulamıyorum, dedi.

Peygamber Efendimiz ona;

- Sen nasıl istersen öyle yap, buyurdular.

Hazret-i Hadîce; güzelliği, malı, aklı, iffeti, hayâsı ve edebi ile Arabistan’da büyük şöhreti olan bir hanımefendi idi. Bu sebeple her taraftan kendisine tâlib olan ve rağbet eden pek çok kimse vardı.

Fakat gördüğü bir rüya gereği, o hiç kimseye iltifat etmemişti. Rüyasında, gökten ay inip koynuna girmiş, ayın nûru koltuğundan çıkıp bütün âlemi aydınlatmıştı.

Sabahleyin bu rüyayı akrabâsından olan Varaka bin Nevfel’e anlattı. Varaka;

- Âhir zaman Peygamberi vücûde gelmiştir. Seninle evlenir ve senin zamanında O’na vahiy nâzil olur. Dîninin nûru âlemi doldurur. En önce îmân eden sen olursun. O Peygamber, Kureyş’ten ve Benî Hâşim’den olur, dedi.

²⁸ Süheylî, *Ravd-ül-ünf*, s. I, 91.

²⁹ İbni Hişâm, *Siret*, I, 133; İbni Saîd, *Tabakât*, I, 82; Süheylî, *Ravd-ül-ünf*, s. I, 91; İbni Habib, *Muhabber*, s. 167; İbni Kesîr, *Bidâye*, III, 290-293.

Hazret-i Hadîce, bu cevâba çok sevindi ve o Peygamberin gelmesini beklemeye başladı.

Hazret-i Hadîce, ticâretle uğraşır, anlaştığı kimselerle ortaklık yapardı. Ebû Tâlib, Hazret-i Hadîce vâlidemize durumu anlattı.

Bunun üzerine Hazret-i Hadîce, Resûlullah Efendimizi “sallallahü aleyhi ve sellem” görüp konuşmak üzere evine dâvet etti.

Efendimiz teşrif edince pek ziyâde tâzim ve hürmette bulundu. Peygamber Efendimizin nezâketini, nezîh ve pak cemâlini görüp hayran kaldı. Resûlullah Efendimize;

- Doğru sözlü, güvenilir, emniyetli ve güzel huylu olduğunuzu biliyorum. Bu iş için hiç kimseye vermediğim ücretin, kat kat fazlasını vereceğim, dedi.

Ücret miktarı da görüşüldükten sonra, hazret-i Hadîce vâlidemiz, Resûlullah Efendimize “sallallahü aleyhi ve sellem” bu hizmette lâzım olacak elbiseler vererek, hânelerinden kalb huzûru içinde teşyî eyledi, uğurladı.

Ayrıca, Resûlullah Efendimizin yolda giymesi için de Meysere’ye başka kıymetli elbiseler de verdi.

Hazret-i Hadîce vâlidemiz, bilgili bir hıristiyan olan amcasının oğlu Varaka bin Nevfel’den peygamberlik alâmetlerini öğrenmişti. Resûlullah Efendimizin bu ziyâretinde de peygamberlik vasıflarını üzerinde teşhis etmişti. Bu sebeple Meysere ismindeki kölesine;

- Kervan Mekke’den ayrılacağı zaman, devenin yularını Muhammed aleyhisselâmın eline ver ki, Mekkeliler herhangi bir dedikodu yapmasınlar. Şehirden uzaklaşıp gözden kaybolunca bu kıymetli elbiseleri O’na giydir, dedi.

Sonra develerinden en güzelini sultanlara lâıyk bir şekilde donattı. Meysere’ye;

- O’nu bu deveye büyük bir hürmet ile bindirip yularını eline al ve kendini o Hazretin hizmetkârı bil! O’ndan izinsiz bir iş yapma ve O’nu muhafaza etmek, tehlikelerden korumak için canını esirgeme! Gittiğiniz yerlerde çok eğlenmeyiniz ve çabuk geliniz. Böylece Hâşimoğulları katında mahcûb olmayalım. Eğer bu dediklerimi harfiyyen yerine getirirsen, seni âzâd eder ve istediğin kadar da mal veririm, dedi.

Kervan hazırlandı, Mekkeliler yakınlarıyla vedâlaşmak üzere büyük kalabalıklar hâlinde toplandılar. Sevgili Peygamberimizin akrabâsı, amcaları ve Hâşimoğullarının büyükleri de orada hazır oldular. Peygamber Efendimizin halası, **Allahü teâlânın Resûlünü “sallallahü aleyhi ve sellem” hizmetçi elbisesi ile ve devenin yularını eline almış görünce** dizlerinin bağı çözüldü. Ağlayıp feryâd etti. Ah ve vah edip, gözlerinden yaşlar dökerek;

- Ey Abdülmuttalib! Ey Zemzem kuyusunu kazan büyük zât! Ey Abdullah! Kabirlerinizden kalkıp, başımızı bu tarafa çevirip de şu mübareğin hâlini görün! diyerek acılarını dile getirdi.

Ebû Tâlib de aynı duygular ve aynı hâller içinde idi.

Resûlullah Efendimizin de Hakk’ı gören mübârek gözlerinden inci gibi yaşlar döküldü ve;

- Beni sakın unutmayın. Gurbet elde gam ve keder çektiğimi yâd eyleyin, buyurdu.

Bu sözleri işitenlerin hepsi ağlaştı.

Gökteki melekler de bu hâle ortak oldular ve;

- Ey Rabbimiz! Bu, kendine habîb yaparak, en büyük makamı ihsân eylediğin Muhammed aleyhisselâmdır. Bu hâlin hikmeti nedir? dediler.

Allahü teâlâ onlara;

- Evet, O benim Habîbimdir. Fakat siz muhabbet sırrını bilemezsiniz. Seviilen ve seven arasındaki sırlara vâkıf olamazsınız. Bu makâmı kimse bilmez. Bu gizli işten, kimse bir şey anlamaz, buyurdu.

Nihâyet kervan yürüyüp, Mekke görünmez olunca, Meysere, aldığı emir üzerine, kıymetli elbiseleri, Sevgili Peygamberimize “sallallahü aleyhi ve sellem” giydirdi. Çeşitli kumaşla örtülmüş ve pek güzel süslenmiş deveye bindirdi. Yularını da kendi eline aldı.

Ebû Cehil ve Şeybe de bu kervanda idiler. Meysere’nin Sevgili Peygamberimize “sallallahü aleyhi ve sellem” gösterdiği bu hürmet ve saygıyı çekemediler. Husûmetlerinden Meysere’ye;

- Ey Meysere, nedir bu yetime gösterdiğin ihtimam! Ona eski elbilerini giydir. En zor işleri o yapsın da biraz çile çeksin! dediler.

Meysere;

- Siz ne karışuyorsunuz benim işime? Ben sizin değil Hadice Hanımın kölesiyim. Ben onun emrini uygulayım vesselâm, diye söyleyerek onların ağızlarının payını verdi.

Bu yolculukta kervandakiler, âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimizin üzerinde, O’nu gölgeleyen bir bulutun ve kuş şekline giren iki meleğin O’nunla birlikte, sefer bitinceye kadar hareket ettiğini gördüler.³⁰

Yolda yürüyemeyecek derecede yorulup kervandan geri kalan iki devenin ayaklarını mübârek eliyle sığamasından sonra, develerin birden sür’atlenmesi gibi nice hâllerini görünce, O’nu son derece sevip, şânının çok yüce olacağını anladılar.

Busrâ denilen yere vardıklarında, yine oradaki manastırın yakınında konaklamışlardı. Gördüğü birçok alâmetlerden, O’nun son peygamber olacağını anlayıp söyleyen râhip Bahîra ölmüş, yerine Nastûra adında bir başkası geçmişti.

Manastırın yakınına gelip konan Kureyş kervanını seyreden râhip Nastûra, yakınında bulunan bir kuru ağacın altına birinin oturduğunu ve o anda ağacın yeşerdiğini görünce, Meysere’ye;

- Şu ağacın altındaki zât kimdir? diye sordu.

Meysere;

- Bu, Kureyş kabîlesinin Harem halkından bir zâttır, dedi.

Râhip;

- Şimdiye kadar bu ağacın altına peygamberden başkası oturmamıştır, dedi.

Sonra da;

- O’nun gözlerinde biraz kırmızılık var mı? diye sordu.

Meysere;

- Evet vardır ve gözlerinden hiç ayrılmaz, dedi.

³⁰ Kastalâni, *Mevâhib-i ledüniyye*, s. 41.

Nastûra;

- **Îsâ aleyhisselâma İncil’i indiren Allahü teâlâ hakkı için bu zât son peygamber olacaktır. Ne olaydı ben O’nun peygamberlikle emrolunduğu zamana ulaşıyaydım, dedi...**

Sevgili Güzel Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, Busrâ pazarında Hazret-i Hadice annemizin mallarını satarken de, O’nunla pazarlık yapan bir yahudi inanmadığı için;

- Lât ve Uzzâ’ adındaki putlara yemin et de, inanayım, deyince,
Sevgili Peygamberimiz aleyhisselâm;

- **Ben o putlar adına asla yemin etmem! Onların yanından geçerken yüzümü başka tarafa çeviririm,** buyurdu.

O’ndaki diğer alâmetleri de gören yahudi;

- Söz, senin sözüdür. Vallahi bu zât peygamber olacak bir kimsedir, dedi ve;

- Âlimlerimiz kitaplarda bunun vasfını bulmuşlardır, diyerek hayranlığını dile getirdi.

Meysere, Resûlullah Efendimizde gördüğü ve hakkında duyduğu her şeyi zihnine nakış nakış işliyor ve O’na olan hayranlığı git gide artıyordu. Meysere’nin kalbinde Âlemlerin efendisine karşı büyük bir muhabbet hâsıl olmuştu. Artık O’na zevkle ve hürmetle hizmet ediyor, en küçük bir işaretini büyük bir aşkla yerine getiriyordu.

Götürülen mallar satılmış, Peygamber Efendimizin bereketiyle her zamankinden kat kat fazla kâr edilmişti.

Kervan dönüşe geçti. Merrüzzahrân mevkiine geldikleri zaman Hazret-i Ebû Bekir “radıyallahü anh” Meysere’ye;

- Hadice Hanıma kervanın sağ salim geldiğiyle alâkalı müjde vermek üzere Muhammed’i “sallallahü aleyhi ve sellem” Mekke’ye gönderelim, diye teklif etti.

Uygun görülünce devenin biri en kıymetli kumaşlarla donatıldı ve Hanımefendiye takdim edilmek üzere bir de mektup yazılıp Peygamber Efendimize verildi.

Hadice Hanım müjde getirene, gelen deveyi ve üzerindeki bağışlardı. Onun için Meysere, Peygamber Efendimize maddi olarak destek olsun diye düşünmüştü.

Ebû Cehil;

- Muhammed daha çocuktur. Tecrübesi azdır, yolları karıştırır. Başkasını gönderin, dedi.

Hazret-i Ebû Bekir;

- Ey Ebû Cehil! Sen ne zannediyorsun, cümle âlem O’nun çocuğu hükmündedir. Karışma bizim işimize, diye azarladı.

Peygamber Efendimiz de “sallallahü aleyhi ve sellem” kervandan ayrılıp Mekke’ye doğru devesini süratlendirdi. Bir müddet gittikten sonra, deve üzerinde uyuyakaldı. O anda Cebrail aleyhisselâm gelip Allahü teâlânın izniyle üç günlük yolu kısa bir sürede kat ettirerek Mekke-i mükerreremeye getirdi.

Misk kokusu gizlenmez

Sevgili Peygamber’in yümn-ü bereketiyle,
Kârlı bir alışveriş yapıldı böylelikle.

Öyle büyük kazançla dönüldü ki seferden.
Bundan daha fazlası olmamıştı evvelden.

Kervan Merrüzzahrân’a geldiğinde, Meysere,
“**Müjde**” götürmesini arz etti o Server’e.

Onun bu teklifini O kabûl buyurarak,
Sür’atle ilerledi kervandan ayrılarak.

Hak teâlâ, “**Üç günlük**” bu uzun mesâfeyi,
Kısaltıp, bir sâatta götürdü “**O Server**”i.

Kervanın dönme vakti yaklaşınca Mekke’ye,
Bir heyecân gelmişti “**Hazret-i Hatîce**”ye.

Hizmetçileri ile konağın üzerinden,
Kervanın gelmesini beklerdi her gün hemen.

“**Nefise hâtun**” der ki: (Ben bir gün, Hatîce’nin,
Evine girmiş idim, ziyâret etmek için.

Yine hizmetçilerle, üzerinde konağın,
Merakla dönmesini bekliyordu kervanın.

Ansızın “Bir develi” gördü ufuk yerinde.
Bir de “**Bulut**” belirdi başının üzerinde.

Birer kuş sûretinde ayrıca “**İki melek**”,
Gölge yapıyorlardı O’na kanat gererek.

Ve mübârek alnında bulunan “Nûr-u Nebî”,
Gelirken, uzaklardan parlıyordu “**Ay**” gibi.

Çok sevindi Hatîce O’nu gördüğü zaman.
Lâkin bu sevincini saklıyordu onlardan.

Gerçi anlamış idi, O’nun “**Kim**” olduğunu.
Ve lâkin bilmezlikten gelerekten o bunu,

Dedi ki: (**Bir develi görünür şuracıkta.
Gelen kim olabilir acabâ bu sıcakta?**)

Hizmetçiler dedi ki: (Bu gelen Muhammed’dir.)

Dedi: (**Zannetmiyorum, zîra tek gelmektedir.**)

Dediler: (Ey Hatıce, gizlenemez muhabbet.
Siz de bilirsiniz ki, bu gelen “**O’dur**” elbet.

Yüzünüzün sevinci, bunu izhâr ediyor.
Gözlerinizin içi, “**Bu gelen, O’dur**” diyor.

Sen ise, sevincini saklıyorsun bizlerden.
Ve lâkin “**Misk kokusu**” gizlenemez ne etsen.)

Geldi sonra “**O Server**” Hatıcenin evine.
Ve “**Müjde mektûbu**”nu ilette kendisine.

Hatıce Hâtun hemen okudu o “**Müjde**”yi.
Ve O’na bağışladı o zînetli deveyi.

Cevâbî mektûbunu yazarak verdi O’na.
O Server geri dönüp, vâsıl oldu kervana.

Bir nice günden sonra, asıl kervan velhâsıl,
Nihâyet selâmetle Mekke’ye oldu vâsıl.

Meysere, “**O Server**”in üstün hasletlerini,
Kuşların kendisine gölge ettiklerini,

Hazret-i Hatıce’ye anlattı hem de içten.
O ise dinledikçe ağlıyordu sevinçten.

Hâlini gizliyerek dedi ki Meysere’ye:
(Anlatma bu şeyleri benden gayri kimseye.)

Korkusu şu idi ki: “Şâyi olursa eğer,
Duyanlar, kızlarını O’na vermek isterler.”

Halbuki bu şeref, O ermek istiyordu.
Hakîkaten bu devlet O’na müyesser oldu.

Nefise binti Müniyye Hatun anlattı ki

“Kervanın gelme zamanı yaklaşmıştı. Hadıce Hâtun her gün hizmetçileriyle evinin üzerine çıkıp kervanın yollarını beklerdi. İşte öyle bir gün Hadıce’nin yanında idim.

Ansızın uzaktan deveye binmiş bir kimse görüldü. Üzerinde bir bulut ve kuş şekline girmiş iki melek O’na gölge yapıyor, Peygamber Efendimizin mübârek alnındaki nûr, ay gibi parlıyordu.

Hadıce Hâtun gelenin kim olduğunu anlayıp gönlü ferahladı. Fakat bilmezlikten gelip;

- Bu sıcak günde gelen kim olabilir? diye sordu.

Hizmetçiler;

- Bu gelen Muhammed’e (aleyhisselâm) benzer, dediler ve gördüklerinden hayrete düştüler.

Az sonra Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hadîce vâlidemizin konağına geldi ve mektubu verip durumu anlattı. Verdiği müjde ile onu çok sevindirdi. Hazret-i Hadice annemiz deveyi üzerindekiyle birlikte müjdelik olarak Peygamber Efendimize hediye eyledi.

Hazret-i Hadice validemiz hemen cevabî bir mektup yazarak Meysere’ye gönderdi. Peygamber Efendimiz aynı gün Cenab-ı Hakkın izniyle kervana yetiştii.

Ebû Cehil uzaktan Peygamber Efendimizi “sallallahü aleyhi ve sellem” görünce yolu şaşırđını düşünerek çok sevindi.

- Ey Meysere! Beni dinlemedin! Bak Muhammed yolu şaşırılmış geliyor. Üç gidiş, üç gün geliş tam altı günlük yola bir günde nasıl gidip gelinir? dedi.

O sırada Sevgili Peygamberimiz gelip elindeki mektubu Meysere’ye uzattı. Bu sefer Meysere çok sevindi.

- Ey Ebû Cehil! Asıl şaşırın sensin. İşte Hadice hanımın mektubu. Muhammed aleyhisselâm bu kısa zamanda Mekke’ye gitmiş ve gelmiştir, dedi. Ebû Cehil;

- Kat’i surette inanmam. Bu kadar yol böyle kısa bir sürede gidip gelinmez. İşte kölemi Hadice hanıma gönderiyorum. Hem müjdeliğini de kölem almış olur, dedi.

Köle Mekke’ye gelip müjdeliđini isteyince, Hazret-i Hadice validemiz;

- Ey köle! Ne müjdeliđi istiyorsun? Muhammed aleyhisselâm gelip müjdeliđini aldı. Sen niye geldin ki? diyerek hayretini belirtti.

Bir müddet sonra kervan Mekke’ye girdi.

Meysere, Hazret-i Hadîce vâlidemize, **yolculuk esnasında Peygamber Efendimizin gölgelendirildiğini, râhib Nastûra’nın söylediklerini, zayıf develerin nasıl sür’atlendirildiğini** ve buna benzer gördüğü nice fevkalâde hâlleri tek tek anlattı.

Peygamber Efendimizi dili döndüğü kadar medh etti.

Hazret-i Hadîce, bunları biliyordu, fakat bu sözler onun yakînini arttırdı. Meysere’ye;

- Bu gördüklerini kimseye söyleme! diyerek tenbih etti.³¹

Hadîce vâlidemiz, bu işittiklerini haber vermek üzere Varaka bin Nevfel’e gitti. Olanları büyük bir hayranlıkla dinleyen Varaka;

- Ey Hadîce, bu anlattıkların doğru ise, Muhammed aleyhisselâm, bu ümmetin peygamberi olacaktır, dedi.

Peygamber Efendimiz 12 yaşında iken amcası Ebû Tâlib ile ticâret için Busrâ’ya kadar, 17 yaşında iken amcası Zübeyr ile Yemen’e, 20 yaşında Hazret-i Ebû Bekr ile Şam’a ve 25 yaşında da Hazret-i Hadîce vâlidemizin mallarını satmak üzere yine Şam’a gitti.³² Tam dört defa seyahate çıktı. Bu seyahatlerinden başka hiç bir yere seyahat yapmadı.

31 İbni İshak, Sîret-i Resûl, s. 59.

32 Fâideli Bilgiler, 445/5-446/1.

Hazret-i Hadîce vâlidemiz ile evlenmesi

Hazret-i Hadîce vâlidemiz, Varaka bin Nevfel'in verdiği müjdeyle ve Sevgili Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel hasletlerini görünce, O'nun hanımı olup, hizmetiyle şereflemeye meyl etti. Nefise binti Müniyye, bu hâli sezip araya girdi. Bu niyetle Resûl-i ekremın yüksek huzûruna geldi ve;

- Yâ Muhammed! Zât-ı âlinizi evlenmeden alıkoyan nedir? diye sordu.

Peygamber Efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem";

- **Evlenmek için yeterli para elimde mevcut değildir**, buyurdu.

Nefise Hâtûn;

- Yâ Muhammed! Eğer iffetli ve şerefli, mal ve cemâl sahibi bir hâtûnla evlenmek istersen hizmetine hazırım, dedi.

Sevgili Peygamberimiz;

- **O hâtûn kimdir?** buyurunca;

- Hadîce binti Hüveylid'dir, dedi.

Resûlullah Efendimiz;

- **Bu işe kim vesîle olur?** buyurunca da;

- Bu işi ben yaparım, deyip huzûrlarından ayrıldı.

Yeter ki siz emredin

Hatîce vâlidemiz "radiyallahü anha",
Yok idi hâtunlardan akıllı ondan daha.

Hem de çok güzel idi onun hüsnü cemâli.
Asîl ve temiz olup, üstün idi her hâli.

Malı dahî çok olup, zengindi o zamanlar.
Çok idi bu sebepten ona tâlip olanlar.

Lâkin O, hiçbirine etmedi muvâfakat.
Duymadı hiçbirine bir ilgi ve iltifât.

Çünkü rüyâ görmüştü bu husûsta O önce.
Onun tecellisini bekliyordu gün-gece.

"**Varaka bin Nevfel**" de müjdelemişti Onu.
Merakla bekliyordu bunun tahakkukunu.

"**O Server**"in hâlini yakînen de görünce,
Bu işin olmasını isterdi bir an önce.

"**O Server'in hanımı olmakla şereflemek**"
Arzûsu, günden güne şiddetleniyordu pek.

Bunu, "Nefise Hâtun" sezip girdi araya.
Geldi bu niyet ile "**Resûl-i kibriyâ**"ya.

Dedi ki: (Zâtınızı tezevvücten men eden,
Bir mâni varsa eğer, söyleyin bana lütfen.)

Buyurdu: **(Maddî yönden, elimiz dar bu ara.
Yâni yok elimizde yeterli mal ve para.)**

Nefise hâtun ise, dedi ki: (Yâ Muhammed!
Mal ve cemâl sâhibi bir hâtun ile şâyet,

Evlenmek isterseniz, ben hâzırım hizmete.
Yeter ki siz emredin, bu iş olur elbette.)

Buyurdu: **(O dediğin, acep hangi hâtundur?)**

Dedi: (Hatîce'dir ki, senin de mâlûmundur.)

Buyurdu ki: **(Bu işe, kim vesîle olacak?)**

Dedi ki: (Ben yaparım, sen bunu etme merak.)

Ayrılıp, buldu hemen hazret-i Hatîce'yi.
Gidip kendi evinde verdi Ona müjdeyi.

“**Varaka**”yı çağırıp Hatîce Hâtun ise,
Olanları anlatıp, dedi: **(Böyle hâdise.)**

Ayrıca Resûlullah Efendimize dahî,
Adam salıp, evine çağırdı bizâtihi.

Gidip arz ettiler ki huzûru seâdette:
(Bize teşrîf ediniz falan gün ve sâatte.)

Bu dâvet karşısında, amcası Ebû Tâlip,
Ve sâir akrabâsı, oldular çok muzdarip.

Zîra “**Resûlullah**”ın, dâvete gitmek için,
Yok idi elbisesi, iç yüzü buydu işin.

Satın almaya dahî, yok idi paraları.
Çâresizlik içinde düşünürken bunları,

Yetiştî Hızır gibi hazret-i Ebû Bekir.
Dedi: **(Üzülmenize, acabâ sebep nedir?)**

O Server, Ebû Bekr'e anlatınca durumu,
Dedi ki: **(Sizi üzen hâdise bir tek bu mu?)**

**Bu iş gâyet kolaydır, üzülmeğin kat'iyen.
Yeter ki siz emredin, hâllederim bunu ben.)**

Bu sözlerden “**O Server**” ferahladı bu kere.
Pek çok duâ eyledi, hazret-i Ebû Bekr'e.

**Dedi ki: (Sen râzı ol yâ Rab Ebû Bekir'den.
Zîra esirgemedi yardımını hiç benden.)**

Hazret-i Hadîce'ye varıp müjdeyi verdi. Hazret-i Hadîce, akrabâsı Amr bin Esed ile Varaka bin Nevfel'i çağırıp durumu anlattı. Ayrıca Resûlullah Efendimize haber gönderip belli bir saatte teşrif etmesi için dâvet etti.

Ebû Tâlib ve kardeşleri de hazırlıklarını yaptılar ve Peygamber Efendimizle birlikte gittiler.

Hazret-i Hadîce vâlidemiz, evini donatıp süsledi. Bugünün şükranesi olarak bütün zînetlerini hizmetçilerine hediye etti. Sonra onları hürriyetlerine kavuşturdu.

Resûlullah Efendimiz, Hadîce vâlidemizin evine amcaları ile teşrif ettiler.

Ebû Tâlib;

- Yaradanımıza hamdolsun ki, bizi İbrahim aleyhisselâmın evlâdından ve İsmail aleyhisselâmın neslinden eyledi. Bizi, Beytullah'ın muhafızı kıldı. İnsanların kiblesi ve âlemlerin tavâf ettiği o mübârek hâneyi, her kötülükten koruduğu Harem-i şerîfi bize müyesser eyledi.

Kardeşim Abdullah'ın oğlu Muhammed öyle bir kimsedir ki, Kureyş'ten her kim ile kıyâslansa üstün gelir.

Gerçi malı azdır, lâkin mala itibar olunmaz. Çünkü mal gölge gibidir. Elden ele geçerek gider.

Yeğenimin şerefi, üstünlüğü hepinizin malûmudur.

Şimdi Hadîce binti Huveylid'i helâllığa talep eder. Malımdan ne kadar mehir verilmesini istersiniz?

Yemîn ederim ki, Muhammed'in mertebesi yüksek olsa gerektir, dedi.

Varaka bin Nevfel, bu konuşmaları tasdik etti. Hadîce vâlidemizin amcası Amr bin Esed;

- Şâhid olun ki, Hadîce binti Huveylid'i Muhammed aleyhisselâma hâatunluğa verdim, dedi.

Böylece nikâh akdi tamam oldu. Bir rivâyete göre mehir; 400 miskal altın, bir rivâyete göre de beş yüz dirhem, başka bir rivâyete göre de 20 deve idi.³³

Ebû Tâlib, düğün ziyâfeti için bir deve kesip, o güne kadar görülmedik bir yemek verdi. Evlilik vâki oldu. Hazret-i Hadîce vâlidemiz bütün varlığını Peygamber Efendimize hediye etti ve;

- Bu malların hepsi yüce şahsınıza aittir. Ben de sana muhtacım ve minnetin altındayım, dedi.

Hazret-i Hadîce "radıyallahü anha" vâlidemiz, evlilik hayâtı boyunca, Sevgili Güzel Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma dâima hizmet edip yardımcısı oldu.

Peygamber Efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" bu evliliği, Hadîce vâlidemizin vefâtına kadar yirmi beş sene sürdü. Bunun on beş senesi bi'setten önce, yani peygamberliğinin bildirilmesinden önce, on senesi de peygamberliğinin bildirilmesinden sonra idi.

³³ İbni Hişâm, *Sîret*, I, 43; İbni Sa'd, *Tabakât*, VIII, 9; Süheylî, *Ravd-ül-ünf*, II, 231; Kastalânî, *Mevâhib-i ledüniyye*, s. 41.

Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm, ilk zevcesi Hazret-i Hadîce hayatta iken başkası ile hiç evlenmedi. İkisi erkek, dördü kız olmak üzere altı çocuğu oldu.

Bunlar; **Kâsım, Zeyneb, Rukayye, Ümmü Gülsüm, Fâtıma ve Abdullah (Tay-yib veya Tâhir)** dir.

Peygamberliği sırasında evlendiği Hazret-i Mâriye’den de İbrahim adında bir oğlu olmuştu.

Diğer zevcelerinden çocuğu olmadı.

Zeyneb, kızlarının en büyüğü idi. En küçük kızı Fâtıma, babasının en sevgilisiydi. Hicretten onüç sene önce doğdu.

Erkek evlâtları küçük yaşta vefât ettikleri gibi, Hazret-i Fâtıma’dan başka bütün kızları da O’ndan önce vefât ettiler. Fâtıma vâlidemiz de Peygamber Efendimizden altı ay sonra vefât etti.

Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın soyu, Hazret-i Fâtıma’nın evlâdları ile devam etti.³⁴

Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Hadîce vâlidemizle evlendikten sonra da ticâretle meşgûl oldu. Kazançlarıyla; misafirleri ağırlarlar, yetimlere ve fakirlere yardım ederlerdi.

Zeyd bin Hârise

Zeyd bin Hârise çocuk yaşlarında iken, annesi Su’da ile birlikte akrabâlarını ziyârete gitmişti. Bu sırada başka bir kabîlenin baskınına uğradılar. Zeyd’i esir aldılar. Mekke’ye Sûk-ı Ukâz denilen panayıra getirip satılığa çıkardılar.

Hazret-i Hadîce annemizin yeğeni Hâkim bin Hizâm, Zeyd’i 400 dirheme satın aldı ve halası Hazret-i Hadîce’ye, o da Peygamber Efendimize “sallallahü aleyhi ve sellem” hediye etti. Peygamber Efendimiz onu derhâl âzâd ederek yanında alıkoydu.

Zîrâ âzâd olan Zeyd bin Hârise’nin gidecek yeri olmadığı gibi, Resûlullah’dan daha iyi ona bakacak kimsesi de yoktu. O da seve seve Resûlullah Efendimizin yanında kaldı.

Zeyd bin Hârise, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizden gördüğü güzel muameleden dolayı, babasından ve anasından daha çok seviyor, yanından hiç ayrılmak istemiyordu.

³⁴ İbni İshak, *Siret-i Resûl*, s. 59-61; İbni Sa’d, *Tabakât*, I, 82-85; 131-132; İbni Kesîr, *Bidâye*, III, 293-295.

Ukâz Panayırı Kalıntıları

Anne ve babası, oğullarının nereye götürüldüğünü, ne yapıldığını bilmiyorlardı. Babası Hârise, evlâd ateşiyle yanıp tutuşuyor, diyar diyar dolaşarak oğlunu arıyordu. Yemen’den çeşitli ülkelere giden akrabâlarına ve tanıdıklarına sıkı sıkı tenbih ederek, oğlu Zeyd’den bir haber getirmelerini istiyor, şiirler söyleyerek, gözyaşı döküyordu.

Ağladım Zeyd’ime bilmem ne yaptı?
Sağ mı yoksa ona ecel mi çarptı?
Feryâd, ciğer pârem için binlerce feryâd,
Binerek hayvanıma ararım, hâlim olsa da berbâd.

Neticede, İslâmiyet’in gelmesinden önce Benî Kelb kabîlesinden Kâbe’yi ziyârete gelenlerden bâzıları, Hazret-i Zeyd’i görerek tanımışlar, Hazret-i Zeyd onlara;

- Ailemin benim için feryâd-ü figân edeceğini bilirim, şu beytleri onlara ulaştırın, diyerek aşağıdaki şiiri söylemiştir:

Yanıyor yüreğim, uzağım ben yuvamdan,
Komşuyum Kâbe’ye, uzaksam da anam babamdan.

Üzüntünüz sakın kalbinizi yakmasın,
Benim için feryâdınız arşa kadar çıkmasın.

Hamdolsun Mevlâya öyle bir yuvadayım,
Ki, gördüğüm şeref ve hayırdan hep duâdayım.

Hârise bu haber üzerine çok sevindi. Hemen kardeşi Ka’b ile birlikte yanına fazla miktarda para alarak Mekke’ye geldi. Sevgili Peygamberimizin “aleyhissalâtu vesselâm” evini öğrenip huzûrlarına çıktı ve şöyle dedi:

- Ey Kureyş kavminin efendisi, ey Abdülmuttalib’in torunu, ey Benî Hâşim soyunun oğlu! Siz Harem-i şerîfin komşusunuz. Misafirlere ikram, esirlere ihsân eder, onları esaretten kurtarırsınız. Köleniz bulunan oğlumuzun kurtulması için ne kadar para istersen onu verelim, serbest bırak, ne olur bu dileğimizi geri çevirme! dedi.

Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- Zeyd’i çağırıp kendisine durumu bildirelim. Onu serbest bırakalım. Şâyet size gelmeyi tercih ederse, siz herhangi bir para vermeden onu alıp götürebilirsiniz. Şâyet beni tercih eder, yanımda kalmayı isterse, Allah’a yemîn ederim ki, beni tercih edeni kimseye terk etmem, yanımda kalır, buyurdu.

Hârise ve kardeşi, Peygamber Efendimizin bu cevâbına çok memnun oldular;

- Sen bize çok adaletli ve insafî davrandın, dediler.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, Zeyd’i huzûruna çağırarak kendisine;

- **Bunları tanıyor musun?** buyurunca;

- Evet biri babam, diğeri amcamdır, dedi.

Bunun üzerine;

- Ey Zeyd sen benim kim olduğumu öğrendin, sana olan şefkat ve merhame-timi, davranışımı gördün. Bunlar seni almaya gelmişler. O hâlde, ya beni tercih et, yanımda kal veya onları tercih et, git, buyurdu.

Babası ve amcası artık bizi tercih eder, Zeyd’i alıp götürürüz diye bekliyorlardı.

Zeyd;

- Ben hiç kimseyi size tercih etmem. Siz, benim hem amcam, hem de babam makâmındasınız. Sizin yanınızda kalmak istiyorum, dedi.

Babası ve amcası hayretler içinde şaşırıp kaldılar. Babası, kızarak Zeyd’e;

- Yazıklar olsun sana, demek ki, sen köleliği hürriyete, annene, babana ve amcana tercih ediyorsun! dedi.

Zeyd de babasına;

- Babacığım ben bu zâtın öyle bir şefkat ve muamele gördüm ki, O’na kimseyi tercih edemem, cevâbını verdi.

Peygamber Efendimiz Zeyd bin Hârise’yi çok severdi.³⁵

Kâbe hakemliği

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz otuz beş yaşlarında iken, Kâbe hakemliği yaptı. O zaman, yağmur ve seller Kâbe’nin duvarlarını iyice yıpratmıştı. Ayrıca çıkan bir yangın, Kâbe’yi tahrib etmişti.³⁶

Bınayı yeniden yapmak lâzımdı. Bunun üzerine Kureyş kabîlesi, Kâbe’yi İbrahim aleyhisselâmın yaptığı temele kadar yıkıp, yeniden yapmaya başladı. Her kabîleye bir bölümünü vererek duvarları yükselttiler.

Bu işin büyük bir şeref olduğunu bilen kabîleler, Hacerül-esved taşını yerine koyma hususunda anlaşamadılar. Her kabîle, bu şerefe kavuşmak istediğinden, aralarında büyük bir anlaşmazlık çıktı. Abdüddâroğulları;

- Bu işi bizden başkası yaparsa kan dökeriz, diyerek ahdettiler.

Dört beş gün süren bu anlaşmazlık sebebiyle, neredeyse kan akıtılacaktı.

Bir pazartesi günü idi. Abdülmuttalib’in dayısı ve yaşlı bir zât olan Huzeyfe bin Mugîre;

- Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakkında hüküm vermek üzere, şu kapıdan ilk girecek zâtı aranızda hakem yapın, diyerek Kâbe’ye açılan Benî Şeybe kapısını gösterdi.

Orada bulunanlar bu teklifi kabul ettiler ve Benî Şeybe kapısına bakarak, ilk girecek ve işin en nâzik ânında bu işi hâlledecek kimseyi beklemeye başladılar.

Nihâyet kapıdan; doğruluğunu, üstün ahlâkını son derece takdir ettikleri ve El-Emîn yâni hep kendisine güvenilir dedikleri Muhammed aleyhisselâmın geldiğini gördüler.

- **İşte El-Emîn. O’nun hükmüne razıyız**, dediler.

Durum, Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma anlatılınca, bir örtü istedi. Onu yere sererek Hacer-ül-esved’i örtünün üzerine koyup;

- **Her kabîleden bir kişi bir ucundan tutsun**, buyurdu.

Taşı, konulacağı yere kadar kaldırttı. Sonra kendisi taşı kucaklayıp yerine koydu. Böylece, çıkmak üzere olan büyük bir çarpışmanın önlendiğini gören kabîleler, bu hareketten memnun kaldılar. Duvarları, kaldıkları yerden yapıp tamamladılar.³⁷

³⁵ Buhârî, *Tefsîr*, 2; İbni Sa’d, *Tabakât*, I, 487.

³⁶ Ezrakî, *Ahbâr-u Mekke*, I, 158-160, *Beyhekî*, *Delâil*, II, 57.

³⁷ İbni İshak, *Sîret-i Resûl*, s. 83-105; İbni Hişâm, *Sîret*, I, 192-198; İbni Sa’d, *Tabakât*, I, 145-147; İbni Kesîr, *Bidâye*, III, 298-305.

Peygamberliğinin bildirilmesi

Âlemlerin efendisi Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, **otuz yedi yaşında iken**, gâibden;

- **Yâ Muhammed!** diye kendisini çağırın sesler duyardı.

Otuz sekiz yaşına girince, birtakım nûrlar görmeye başladı. Hâllerini, sâdece Hazret-i Hadîce vâlidemize anlatırlardı.

Peygamberliğinin bildirilmesi yaklaştığı sırada (on sene kadar önce), zamanın meşhur edîblerinden Kus bin Saîde, Ukâz panayırında, deve üzerinde büyük bir kalabalığa karşı okuduğu hutbede, O'nun geleceğini müjdelemişti.

Sevgili Peygamberimiz de bu hutbeyi dinleyenler arasında idi.

Kus bin Saîde bu meşhur hutbesinin bir bölümünde şöyle demiştir:

Ey insanlar! Geliniz, dinleyiniz, bekleyiniz, ibret alınız!

Yaşayan ölür, ölen fena bulur, olacak olur!...

Kulak veriniz iyi dinleyiniz!

Gökte haber var, yerde ibret olacak şeyler var!...

Allah'ın indinde bir din!...

Ve Allah'ın gelecek olan bir peygamberi vardır.

Gelmesi pek yakındır. Gölgesi başınızın üstüne düştü.

O'nu dinleyin ve O'na îmân edenler, ne mübârektir.

Vay O'na isyan ve muhalefet eden bedbahta!

Yazıklar olsun, ömürleri gâflet ile geçen ümmetlere!...

Bu sırada, Arabistan'da, insanlar ilâhî ölçülerden uzaklaşmış, zengin fakir, kuvvetli zayıf, efendi köle gibi sınıflara ayrılmıştı. Bir öncekiler, sonrakileri, tahakkümü altında eziyor, onları insan hesabına katmıyordu.

Zayıfların malları, zorla ellerinden alınıyor, buna mâni olacak bir yetkili bulunmıyordu.

Allahü teâlâyâ îmân etmenin verdiği hayâ ve korkudan mahrum, fazîletten iyice uzaklaşmışlardı. Her türlü ahlâksızlık, haysiyet ve namusu ayaklar altına almak gibi, âdî hareketler serbestçe işleniyor; kumar, içki, zevk ve sefâ âlemleri hiç yadırganmıyordu. Arkası kesilmeyen öldürmeler, zinâ ve baskın olayları, ortalığı kasıp kavuruyor, masum insanların iniltileri ve acıklı bağırıları arşı çınlatıyordu.

Ahlâkî cihetten tam bir düşkünlük hüküm sürüyor, insanlar cehalet denizinde boğuluyordu.

Kadın, basit bir mal gibi alınıp satılıyor; kız çocukları, diri diri insafsızca toprağa gömülüyordu.

Hepsinden kötüsü, katı kalbli, inatçı ve merhametten uzak olan bu insanlar, kendi elleriyle yaptıkları fayda ve zararı dokunmayan putlara tapmayı, büyük bir şeref kabul ediyorlardı.

Âdem aleyhisselâmdan beri, dünyâda böylesine bir vahşet, sapıklık, ahlâksızlık, inançsızlık ve sefâhet görülmemişti. İnsanlar âdetâ birer canavar hüviyetine bürünmüşlerdi. Herkes birbirine düşman, cemiyet her an patlamaya hazır bir durumda idi.

İnsanların huzûra kavuşmaları için, bu karanlıkta, bir saâdet güneşinin doğması gerekiyordu. O doğunca; inançsızlığın yerini îmân, zulmün yerini adalet, câhilliğin yerini ilim alacak ve insanlar ebedî saâdete kavuşacaklardı.

Nihâyet Sevgili Peygamberimize, önce sâdık rüyalar gösterilmeye başlandı. Hadîs-i şerîfde, vahyin ilk olarak sâdık rüya ile başladığı bildirilmiştir. Rüyasında gördükleri aynen çıkıyordu. Bu hâl, altı ay devam etti. Vahiy gelmesi yaklaşıncaya;

- **Yâ Muhammed**, diyen sesler çoğaldı.

Bundan sonra yalnızlığı sevip, insanlardan uzaklaşarak, Hirâ dağındaki bir mağarada tefekküre dalmaya başladı.

Bâzen Mekke'ye gelir, Kâbe'yi tavaf eder ve saâdethânelerine giderdi. Hâne-i saâdette bir müddet kalıp, yanında biraz yiyeceklerle tekrar Hirâ dağındaki mağaraya döner; tefekkür ve ibâdetle meşgûl olurdu. Bâzen günlerce kaldığı olurdu. O zaman da Hazret-i Hadîce yiyecek gönderir veya götürürdü.³⁸

Cebrâil aleyhisselâmla ilk görüşme ve ilk vahiy

Peygamber Efendimiz **kırk yaşında iken**, yine bir Ramazân ayında, Hirâ dağındaki mağaraya çekilmiş ve tefekküre dalmıştı.

Ramazân'ın 17. Pazartesi gecesi, gece yarısından sonra,

- **Yâ Muhammed!** diye bir ses işitti.

Mübârek başını kaldırıp etrafa bakınca, ikinci defa,

- **Yâ Muhammed!** diye aynı sesi duydu.

Ve her tarafı aniden bir nûrun kapladığını gördü.

Arkasından Cebrâil aleyhisselâm insan şeklinde karşısına geldi ve;

- **Oku!** dedi.

Efendimiz, ona;

- **Ben okumuş değilim**, cevâbını verdi.

O zaman melek, Sevgili Peygamberimizi kucaklayıp tâkatı kesilinceye kadar sık-tı ve;

- **Oku!** dedi. Yine,

- **Ben okumuş değilim**, cevâbını verdi.

Bir daha sık-tı ve;

- **Oku!** dedi.

- **Ben okumuş değilim**, buyurunca,

Üçüncü defa sık-tı. Sonra bıraktı ve;

“(Ey Muhammed!) **Her şeyi yaratan Rabbin Allah'ın ismi ile oku!**

O, insanı pıhtılaştırmış kandan (alakdan) yarattı!

Oku! Allah büyük kerem sahibidir.

O, kalemle öğretir, bilmediklerini öğretir.” meâlindeki Alak sûresinin ilk beş âyet-i kerîmesini getirdi.³⁹

Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm da onunla beraber okuyarak

³⁸ İbni Hişâm, Sîret, I, 233-240.

³⁹ Alak: 96/1-5.

gelen bu ilk âyet-i kerimeleri tekrarladı. İlk vahiy bu suretle geldi ve bütün cihanı aydınlatan İslâm güneşi böyle doğdu.⁴⁰

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, büyük bir ürperti ve heyecanla Hirâ dağındaki mağaradan çıkıp, aşağıya inmeye başladı. Dağın ortasına geldiği sırada bir ses duydu.

Cebrâil aleyhisselâm;

- **Yâ Muhammed! Sen, Allahü teâlânın resûlüsün, ben de Cebrâil'im,** dedi.

Ve ökçesini yere vurdu. Vurduğu yerden su çıktı ve abdest almaya başladı. Peygamber Efendimiz dikkatle onu seyrediyordu.

Cebrâil aleyhisselâm abdestini bitirince, Peygamber Efendimize, gördüğü gibi abdest almasını söyledi. Sevgili Peygamberimiz, abdestini bitirdikten sonra, Cebrâil aleyhisselâm imâm olup, iki rekat namaz kıldılar.

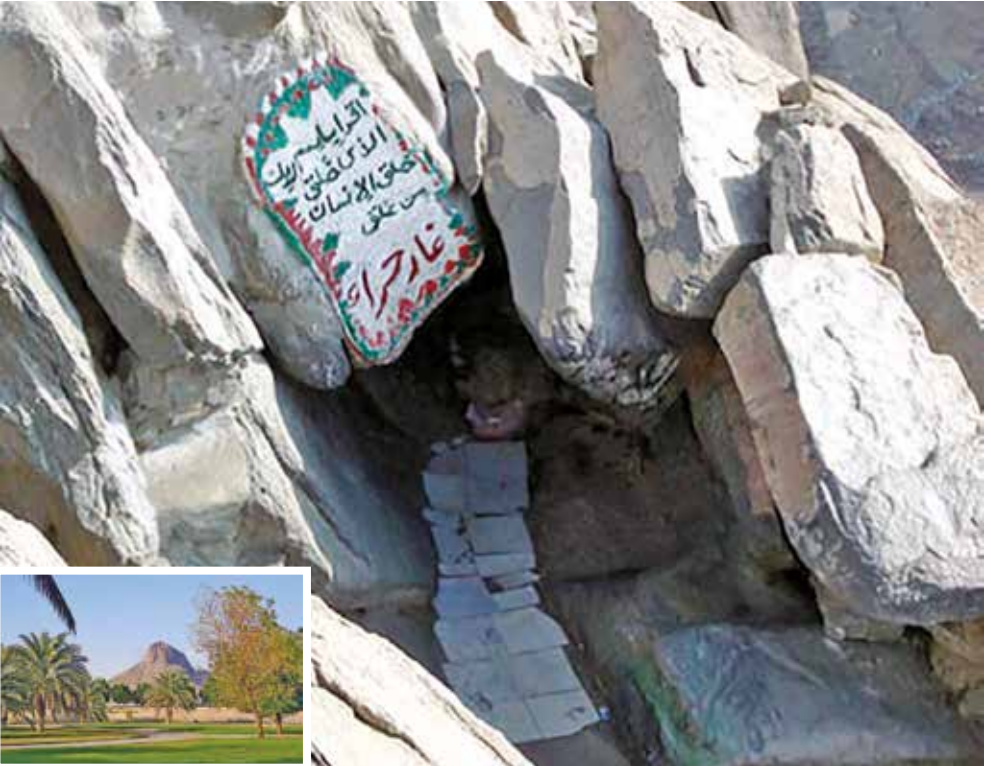
Bundan sonra Cebrâil aleyhisselâm;

- **Yâ Muhammed! Rabbinin sana selâmı var,** deyip peşinden;

- **Sen benim, cin ve insanlara resûlümsün. O hâlde onları tevhîde dâvet eyle,** buyurduğunu söyledi ve ayrılıp göğe yükseldi.

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” böylece Cebrâil aleyhisselâmı hem görmüş, hem de konuşmuş oldu.

40 İbni Sâd, Tabakât, I, 196.

Cebel-i Nûr (Hirâ Dağı) ve Hirâ Mağarası

Taşların ve ağaçların selâmı

Peygamber Efendimiz, hâne-i seâdetlerine gelinceye kadar, yanından geçtiği her taşın, her ağacın;

- **Esselâmü aleyke yâ Resûlallah!** dediğini işitti.

Evine gelip;

- **Beni örtünüz! Beni örtünüz!** buyurdu ve ürpermesi geçinceye kadar, istirahat ettiler.

Sonra gördüklerini Hazret-i Hadîce vâlidemize anlattılar ve,

- **Cebrâil (aleyhisselâm) gözümde gayb oldu. Lâkin onun heybet, şiddet ve korkusu üzerimden gitmedi. Bana mecnûn diyeceklerinden ve dil uzatıp kötü-leyeceklerinden korktum,** buyurdular.

Bu hâlleri ve bugünleri bekleyen, buna hazır olan Hazret-i Hadîce;

- **Allahü teâlâ korusun. Hak teâlâ sana hayır ihsân eder ve hayırdan başka bir şey dilemez. Allahü teâlânın hakkı için, bu ümmetin peygamberi olacağına inanıyorum. Zîrâ sen, misafiri seversin. Doğru söylersin ve eminsin. Âcizlere yardım eder, yetimleri korur, gariplere yardımda bulunursun. İyi huylusun, bu hasletlerin sahibinde korku olmaz,** dedi.

Sonra, bu durumu sormak üzere, Varaka bin Nevfel'e gittiler. Varaka, Resûlullah Efendimizin anlattıklarını dinledikten sonra;

- **Müjde ey Muhammed aleyhisselâm! Allahü teâlâyâ yemin ederim ki, sen, Hazret-i İsâ'nın haber verdiği son peygambersin. Sana görünen melek, senden evvel Mûsâ aleyhisselâma gelen Cebrâil aleyhisselâmdır. Ah! Keşke genç olsaydım. Seni Mekke'den çıkardıkları zamana yetişseydim de, yardımına koşsaydım. Çok yakın bir zamanda tebliğ ve cihâdla emrolunursun,** dedi ve,

Peygamber Efendimizin mübârek elini öptü. Çok geçmeden vefât etti.⁴¹

İslamiyeti tebliğ etme, anlatma emrinin gelmesi

Sevgili Peygamberimize, peygamberliğinin bildirildiği ilk vahiy böyle gelmişti. Sonra kesildi ve üç sene gelmedi.

Bu arada İsrâfil aleyhisselâm ismindeki melek gelip, bâzı şeyler öğretti. Ama bunlar vahiy değildi.

Bu zaman zarfında, ara sıra Resûlullah Efendimiz çok muzdarip olurdu. Efendimiz üzüldükçe, Cebrâil aleyhisselâm görünerek;

- **Ey Habîbullah! Sen Allahü teâlânın peygamberisin!**

Der ve üzüntüsünü yatıştırırdı.

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

- **Vahyin kesildiği zamanda idi. Hirâ dağından aşağı inerken, ansızın gök tarafından bir ses işittim. Yukarı baktım. Cebrâil'i (aleyhisselâm) gördüm. Yer ile gök arasında, bir kürsî üzerinde oturmuş idi. Bana korku geldi. Eve vardım. 'Beni bir şey ile örtün' dedim.**

41 İbni İshak, *Siret-i Resûl*, s. 140-142; İbni Hişâm, *Siret*, I, 239-240; İbni Sa'd, *Tabakât*, I, 129, 194-195; *Kastalâni, Mevâhib-i ledüniyye*, s. 48.

Hak teâlâ vahiy gönderdi;

‘Ey örtüsüne bürünen Muhammed aleyhisselâm! Kalk da (kâfirleri Allahü teâlâ’nın azâbı ile) korkut! Rabbini tekbîr et, ta’zîm et! Giydiklerini temiz tut!’ meâlindeki, Müddessir sûresinin ilk âyetlerini getirdi.⁴² Bundan sonra vahyin arkası kesilmedi.”

Fahr-i kâinat “aleyhi efdalüssalevât” Efendimiz, insanları İslâm’a dâvete, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını tebliğ, yani anlatmaya başladı.

Cebrâil aleyhisselâm, vahiy getirirken bâzen insan şekline girer ve Eshâb-ı kirâmdan Dihye-i Kelbî “radıyallahü anh” hazretlerinin sûretinde gelirdi.

Bâzen Peygamber Efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” mübârek kalbine telkin ederdi. Resûlullah Efendimiz, onu görmezdi.

Bâzen rüya ile, bâzen de dehşet saçan bir uğultu ile gelirdi. Vahyin, Peygamber Efendimize en ağır ve çetin geleni bu idi.

Bu hâllerinde Resûlullah’ın en soğuk günde bile mübârek alınlarından terler dökülür, deve üzerinde iseler, vahyin ağırlığından deve yere çökerdi. Yanında bulunan sahâbîler de, vahyin ağırlığını hissederlerdi.

Cebrâil aleyhisselâm, birkaç defa kendi şekil ve sûretinde geldi.

İlk vahyin gelmesiyle peygamberlik vazifesine başlayan Sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafâ “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin, İslâm’ı tebliği, yani anlatması yirmi üç sene devam etti. Demek ki, Kur’ân-ı kerim yaklaşık 23 senede gelmiş demektir. Bu zamanın onüç senesi Mekke’de, on senesi de Medîne’de geçmiştir. Hassas olarak hesap edersek, Kur’ân-ı kerim 22 sene 2 ay 22 gün gibi bir zamanda vahyedilip tamamlanmıştır.

Sevgili Peygamberimiz “aleyhissalâtü vesselâm” Mekke’de doğup büyümüşü ve ümmî idi. Yâni kitap okumamış, yazı yazmamış ve hiç kimseden ders görmemişti. Böyle olduğu hâlde, Tevrat’ta ve İncil’de, Yunan ve Roma devirlerinde yazılmış kitaplarda bulunan bilgilerden, hâdiselerden haber verdi. Çünkü **O’nun hocası Allahü teâlâ idi, Ona her şeyi öğretmiş idi.**

İlk müslümanlar (Sâbikûn-i İslâm)

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize, ilk vahyin gelmesinden sonra, ilk îmân eden Hazret-i Hadîce “radıyallahü anha” vâlidemizdir. Hiç tereddüt etmeden İslâmiyet’i hemen kabul ederek, ilk müslüman olmakla şerefendi.

Peygamber Efendimiz, Hazret-i Hadîce vâlidemize, Cibrâil aleyhisselâmın öğrettiği gibi abdest almasını öğretti. Sonra, Peygamber Efendimiz imâm oldu, birlikte iki rekat namaz kıldılar.

Hadîce vâlidemiz, Sevgili Peygamberimizin her sözüne, her emrine, en mükemmel şekilde, itâat etti. Böylece Allahü teâlânın katında pek yüksek derecelere kavuştu.

Resûlullah Efendimiz üzülse, inkâr edenlerin alay etmesiyle elem çekse, O’nu tesellî eder, kederini giderirdi. Derdi ki:

- Yâ Resûlallah! Hiç üzülme, gam çekme. Sonunda dînimiz kuvvet bulup,

42 Müddessir: 74/1-4.

müşrikler helâk olurlar. Kavmin sana itaat eder...

Hazret-i Hadîce vâlidemizin bu yardımlarından ötürü bir gün, Cebrâil aleyhisselâm gelip;

- **Yâ Resûlallah! Hadîce’ye, Allahü teâlânın selâmını bildir,** dedi.

Peygamber Efendimiz;

- **Ey Hadîce! İşte Cebrâil (aleyhisselâm), Allahü teâlânın sana selâmını bildiriyor,** buyurdu.⁴³

Peygamber Efendimiz bir defasında da;

- **Allahü teâlâ bana Cennet’te inciden bir ev ile Hadîce’ye müjde vermemi emretti. Orada hastalık, üzüntü ve baş ağrısı yoktur,** buyurdu.

Hazret-i Hadîce’den sonra yetişkinlerden ilk müslüman olan, Resûlullah Efendimizin yakın arkadaşlarından **Hazret-i Ebû Bekr**’dir “radıyallahü anh.”

Hazret-i Ebû Bekir’in müslüman olması

Hazret-i Ebû Bekir “radıyallahü anh” yirmi sene önce bir rüya görmüştü:

“Gökten dolunay inip, Kâbe-i muazzamaya gelmiş, parça parça olmuş, parçalardan her biri, Mekke evlerinden biri üzerine düşmüş, sonra bu parçalar bir araya gelerek gökyüzüne yükselmişti. Ebû Bekr’in evine düşen parça ise, gökyüzüne yükselmemişti. Hâdiseyi gören Hazret-i Ebû Bekr, hemen evin kapısını kapamış, sanki bu ay parçasının gitmesine mâni olmuştu.”

Ebû Bekr heyecanla rüyadan uyanmış, sabah olunca, hemen, yahudi âlimlerinden birisine koşup, rüyasını anlatmıştı. O âlim cevâbında;

- Bu karışık rüyalardan biridir, onun için tâbir edilmez, demişti.

Fakat bu rüya, Ebû Bekr’in zihnini kurcalamaya devam etmiş, yahudinin cevâbi da onu tatmin etmemişti. Bir aralık ticâret için gittiklerinde, yolu râhip Bahîra’nın diyarına uğramıştı. Gördüğü rüyanın tâbirini Bahîra’dan isteyince, Bahîra;

- Sen neredensin? dedi.

Hazret-i Ebû Bekr;

- **Kureyş’tenim,** diye cevap verince,

Bahîra;

- **Orada bir peygamber çıkacak ve hidâyet nûru Mekke’nin her yerine ulaşacak. Sen, hayâtında O’nun vezîri, vefâtından sonra da, halîfesi olacaksın,** dedi.

Hazret-i Ebû Bekr bu cevâba çok hayret etmişti. Bu rüyasını ve tâbirlerini, Peygamber Efendimiz, peygamberliğini açıklayınca kadar kimseye söylememişti.

Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm peygamberliğini açıklayınca, Hazret-i Ebû Bekr hemen Peygamber Efendimize koşup;

- **Peygamberlerin, peygamberliklerine delilleri vardır, senin delîlin nedir?** diye suâl etti.

Peygamber Efendimiz cevâbında;

- **Bu nübüvvetime delil, o rüyadır ki, bir yahudi âlimden tâbirini istedin. O âlim; karışık rüyadandır tâbir edilmez,** dedi. **Sonra râhip Bahîra, doğru tâbir**

43 Hâkim, *Müstedrek*, III, 206; İbni Hişâm, *Siret*, I, 241; Süheylî, *Ravd-ül-ünf*, II, 416.

etti buyurarak, Hazret-i Ebû Bekr'e hitaben; yâ Ebâ Bekr! Seni, Allah'a ve Resûlüne dâvet ederim, buyurdu.

Bunun üzerine Hazret-i Ebû Bekr;

- Şehâdet ederim ki, sen, Allahü teâlânın resûlüsün, senin peygamberliğin hakdır ve cihânı aydınlatan bir nûrdur, diyerek müslüman oldu.

Diğer bir rivâyette ise Hazret-i Ebû Bekr, Peygamber Efendimize peygamberlik gelmeden önce, ticâret maksadıyla Yemen'e gitmişlerdi. Bu seferlerinde, Yemen'de bulunan, Ezd kabîlesinden, çok kitap okumuş bir ihtiyâra rastlamıştı. Bu ihtiyâr, Hazret-i Ebû Bekr'e bakıp;

- Zannederim ki sen, Mekke halkındansın, deyince,

Hazret-i Ebû Bekr;

- Evet, öyledir, demiş ve aralarında şu konuşma geçmişti.

- Sen Kureyş'ten misin?

- Evet!

- Benî Temîm'den misin?

- Evet!

- Bir alâmet daha kaldı.

- Nedir?

- Karnımı aç, göreyim.

- Bundan maksadın nedir, söyle.

- Kitaplarda okudum ki, Mekke'de bir peygamber gelir. O'na, iki kimse yardımcı olur. Biri genç, diğeri ihtiyârdır. Genç olan, nice zorlukları kolaylığa çevirir. Çok belâları giderir. O ihtiyâr kişi ise, beyaz benizli, ince belli olup, karnı üzerinde bir siyah ben vardır. Zannederim ki, o kimse sensin. Karnını aç, göreyim.

Bunun üzerine Hazret-i Ebû Bekr mübârek karnını açmış; göbeği üzerindeki siyah beni görünce;

- Vallahi o kimse sensin, deyip, Ebû Bekr'e birçok vasiyetlerde bulunmuştu.

Hazret-i Ebû Bekr, işini bitirince, vedâlaşmak için ihtiyârın huzûruna varmış, Peygamber Efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" hakkında bir kaç beyt söylemesini ondan istemiş, bunun üzerine ihtiyâr, on iki beyt okumuş, Hazret-i Ebû Bekr bunları ezberlemiştir.

Hazret-i Ebû Bekr seferden Mekke-i mükerreremeye dönünce, Ukbe ibni Ebî Mu'ayt, Şeybe, Ebû Cehil, Ebû'l-Bühterî gibi, Kureyş'ten ileri gelen kimseler, onu ziyârete evine gelmişlerdi. Ebû Bekr Efendimiz onlara hitaben;

- Aranızda hiç bir hâdise oldu mu? buyurmuş. Cevaplarında;

- Bundan daha garip bir hâdise olur mu ki, Ebû Tâlib'in yetimi, peygamberlik dâvası ediyor ve "**Sizler, baba ve dedeleriniz, bâtl dindensiniz**" diyor. Eğer hatıranın olmasaydı, O'nu bu zamana kadar sağ bırakmazdık. Sen O'nun iyi dostusun, bu işi sen hâllet" demişlerdi.

Hazret-i Ebû Bekr onları başından savıp, Peygamber Efendimizin, Hazret-i Hadîce'nin evinde olduğunu öğrendi. Gidip kapıyı çaldı. Peygamber Efendimiz kendilerini karşılayınca;

- Yâ Muhammed! Senin hakkında söylenenler nedir? dedi.

Peygamber Efendimiz;

- **Ben Hak teâlânın peygamberiyim. Sana ve bütün Âdemoğullarına gönderildim. İmân getir ki, Hak teâlânın rızâsına vâsil olasın ve canını Cehennem'den koruyasın,** buyurdular.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Buna delil nedir? deyince,

Resûl-i ekrem Efendimiz;

- **O, Yemen'de gördüğün ihtiyarın hikâyesi delildir,** buyurdular.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Ben, Yemen'de pek çok ihtiyâr ve genç gördüm, dedi.

Peygamber Efendimiz cevâbında;

- **O ihtiyâr ki, sana on iki beyt emânet verdi ve bana gönderdi,** diyerek o beytlerin hepsini okudu.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Bunu sana kim haber verdi, deyince cevâbında;

- **Benden evvelki peygamberlere gelen melek haber verdi,** buyurdular.

Bunu söyler söylemez, elini bana ver deyip, mübârek elini tuttu;

- **Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü,** diyerek müslüman oldu.⁴⁴

Hazret-i Ebû Bekir “radıyallahü anh” hayâtında ilk defa duyduğu yüksek bir sevinçle evine müslüman olarak döndü.

Nitekim bir hadîs-i şerîfde:

“**Her kime îmânı arzettiysen, yüzünü buruşturur, tereddütle bakardı. Ancak Ebû Bekr-i Sıddîk îmânı kabul etmekte hiç tereddüt ve duraklama etmedi**” buyrulmuştur.

Hazret-i Ali'nin müslüman olması

Peygamber Efendimiz, bir gün Hazret-i Hadîce vâlidemizle namaz kılarlarken, Hazret-i Ali “radıyallahü anh” onları gördü. O zaman on veya on iki yaşında idi. Namazdan sonra;

- **Bu nedir?** diye sordu.

Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Bu, Allahü teâlânın dînidir. Seni bu dîne dâvet ederim. Allahü teâlâ birdir, ortağı yoktur. Seni bir olan, eşi, ortağı bulunmayan Allah'a îmâna dâvet ediyorum,** buyurdu.

Hazret-i Ali:

- **Önce babama danışayım,** dedi.

Resûlullah Efendimiz ona;

- **İslâm'a gelmezsen, bu sırrı kimseye söyleme!** buyurdular.

Hazret-i Ali ertesi sabah, Resûlullah'ın huzûruna gelerek;

- **Yâ Resûlallah! Bana İslâm'ı öğret,** dedi ve müslüman oldu.

Hazret-i Ali “radiyallahü anh”, müslüman olanların üçüncüsüdür. Resûl-i ekrem Efendimiz uğrunda gösterdiği fedâkârlık ve O’nu kendine tercih etmesi ise, her türlü takdirin üstündedir.⁴⁵

Zeyd bin Hârise ilk îmân edenlerdendir. Hazret-i Hadîce, Hazret-i Ebû Bekr ve Hazret-i Ali’den sonra dördüncü, âzâd olmuş köleler içinde ise ilk müslüman olmakla şereflendi. Kendisiyle beraber, hanımı Ümmü Eymen de müslüman olmuştu “radiyallahü anhüma.”⁴⁶

Hazret-i Ebû Bekr, müslüman olunca, hemen çok sevdiği arkadaşlarına gitti. Onları da, müslüman olmaları için ikna etti. Eshâb-ı kirâmın ileri gelenlerinden; **Osman bin Affân, Talhâ bin Ubeydullah, Zübeyr bin Avvâm, Abdurrahmân bin Avf, Sa’d bin Ebî Vakkâs “radiyallahü anhüm”** gibi kavminin ileri gelen yüksek şahsiyetleri bunların belli başlılarıdır.

Hazret-i Hadîce “radiyallahü anha” vâlidemizden sonra müslüman olan bu sekiz kişiye **Sâbıkûn-ı İslâm** yâni **ilk müslümanlar** denir.

Hazret-i Osman’ın müslüman olması

Hazret-i Osman “radiyallahü anh” müslüman olmasını şöyle anlatır:

- Benim kâhin bir teyzem vardı. Bir gün onu ziyâret etmiştim. Bana;
- Sana bir hanım nasîb olur. Fakat ne sen ondan önce bir hatun görmüş olursun, ne de o, senden önce bir erkek görmüş olur. O, güzel yüzlü, zahide bir hanım ve bir büyük peygamber kızı olsa gerek, dedi.

Ben, teyzemin bu sözüne hayret ettim. Yine bana dedi ki:

- Bir peygamber geldi. O’na gökten vahy nâzil oldu.

Ben dedim ki:

- Ey teyzem! Böyle bir sır, şehirde hiç duyulmadı. O hâlde bu sözü açık söyle.

O zaman teyzem;

- Muhammed bin Abdullah’a peygamberlik geldi. Halkı dîne dâvet eder. Kısa zamanda O’nun dîni ile âlem nûrlanır ve karşı gelenlerin başı kesilir, dedi.

Teyzemin bu sözleri, bana çok tesir etti. Endişeye düştüm. Hazret-i Ebû Bekr ile aramızda büyük bir dostluk vardı. Birbirimizden hiç ayrılmazdık. Bu meseleyi görüşmek üzere, iki gün sonra Hazret-i Ebû Bekr’in yanına gittim. Teyzemin söylediklerini anlatınca, bana dedi ki:

- Yâ Osman! Sen akıllı bir kimsesin. Hiç görmeyip, işitmeyen; bir şeye fayda ve zarar vermekten uzak olan bir kaç taş, tanrılığa nasıl lâyük olur?

Ben;

- Doğru söylüyorsun, teyzemin sözü gerçektir, dedim.

Hazret-i Ebû Bekr, Hazret-i Osman’a İslâmiyet’i anlattıktan sonra, onu, Resûlüssekeleyn yâni insan ve cinlerin peygamberi olan Efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” huzûruna götürdü. Sevgili Peygamberimiz, Hazret-i Osman’a şöyle buyurdu:

- Yâ Osman! Hak teâlâ, seni Cennet’e misâfirliğe dâvet eder. Sen de icâbet

⁴⁵ İbni İshak, *Sîret-i Resûl*, s. 118; İbni Hişâm, *Sîret*, I, 245-247.

⁴⁶ İbni Hişâm, *Sîret*, I, 247-248.

eyle (kabûl et) **Ben, bütün insanlara hidâyet rehberi olarak gönderildim.**

Hazret-i Osman, Resûlullah’ın yüksek hâlleri ve güler yüzle söylediği sözler karşısında kendinden geçip, büyük bir şevk ve teslimiyetle;

- **Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü,** deyip müslüman oldu.

Resûlullah Efendimiz, peygamberliğinin ilk üç yılında, insanları gizlice İslâm’a dâvet etti, insanlar, yavaş yavaş, birer ikişer müslüman oluyorlardı. Bu zaman içinde müslümanların sayısı ancak otuza ulaşabildi. Onlar da, ibâdetlerini evlerinde yapıyorlar ve Kur’ân-ı kerîmin nâzil olan âyet-i kerîmelerini gizlice okuyup ezberliyorlardı.

Yakın akrabâyı dâvet

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Müddessir sûresinin nâzil olmasıyla, insanları İslâm dînine dâvete başlamıştı. Bu dâveti gizli olarak yapıyordu. Bir müddet sonra da Allahü teâlâ meâlen;

“Yakın akrabâmı Allahü teâlânın azâbı ile korkutarak, onları hak dîne çağır” buyuruyordu.⁴⁷

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz Muhammed aleyhisselâm, amcalarını, halalarını, amcaoğullarını, kısaca yakın akrabâlarını dîne dâvet etmek için Hazret-i Ali’yi gönderdi ve hepsinin Ebû Tâlib’in evinde toplanmasını istedi. Hepsi merak edip geldiler. Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” onların önlerine bir kişiye yetecek kadar, bir tabak yemek ve bir tas süt koydu. Önce kendisi,

- **Bismillahirrahmanirrahim,** diyerek başladı, sonra akrabâlarına;

- **Buyurun,** dediler.

Gelenlerin sayısı kırk kişi idi. Hepsi de doyuncaya kadar o bir tabaktan yediler. Ancak, konulan yemek hepsini doyurdu ve hiç eksilmedi. Gelenler bu mucize karşısında şaşır kaldılar.

Yemekten sonra Peygamber Efendimiz “aleyhissalâtü vesselâm” akrabâlarını İslâm’a dâvet etmek için söze başlamak üzere idi.

Amcası Ebû Leheb düşmanlık ederek;

- Biz bugünkü gibi bir sihir görmedik. Akribânız sizi bir sihirle büyüledi. Ey kardeşimin oğlu! Ben senin getirdiğin gibi şer ve kötülük getiren başka bir kimse görmedim, diyerek sözlerine hakâretle devâm etti.

Peygamber Efendimiz de, Ebû Leheb’e;

- **Kureyş ve bütün Arab kabîlelerinin yapamayacağı kötülüğü bana sen yaptın,** buyurdu.

Hiç biri müslüman olmadan dağıldılar.

Bu hâdiseden kısa bir müddet sonra, akrabâsını tekrar dâvet etti. Hazret-i Ali yine hepsini çağırıldı. Önceki gibi önlerine yemek kondu.

Peygamber Efendimiz, yemekten sonra ayağa kalkıp;

- **Hamd, yalnız Allahü teâlâyâ mahsustur. Yardımı ancak O’ndan isterim.**

47 Şüârâ: 26/214.

O'na inanır, O'na dayanırım. Şüphesiz bilir ve bildiririm ki, Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur, O birdir. O'nun eşi ve ortağı yoktur, buyurduktan sonra, sözlerine şöyle devam etti:

- Size asla yalan söylemiyorum ve doğruyu bildiriyorum... Sizi, bir olan ve O'ndan başka ilâh olmayan Allahü teâlâyâ îmân etmeye dâvet ediyorum. Ben, O'nun size ve bütün insanlığa gönderdiği peygamberiyim.

Vallahi siz, uykuya daldığımız gibi, öleceksiniz, uykudan uyandığımız gibi de diriltileceksiniz ve bütün yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz, iyiliklerinizin karşılığında mükâfat, kötülüklerinizin karşılığında da ceza göreceksiniz. Bunlar da, ya Cennet'te ebedî kalmak veya Cehennem'de ebedî kalmaktır. İnsanlardan, âhîret azabı ile ilk korkuttuğum kimseler sizlersiniz, buyurdu.

Ebû Tâlib, bu sözleri dinledikten sonra;

- Ey muhterem yeğenim! Sana yardım etmekten daha kıymetli bir şey bilmiyorum. Nasihatlerini benimseyip kabullendik, sözlerini de gönülden tasdik ettik. Şu anda, burada toplananlar, deden Abdülmuttalib'in çocuklarıdır. Muhakkak ki, ben de onlardan biriyim. Senin istediğin şeye, içimizde en önce ben koşarım. Etrafını kuşatıp, seni korumaktan bir an geri durmayacağıma söz veriyorum. Sen, emrolunduğun şeye devam et. Fakat eski dînimden ayrılmak hususunda, nefsimi bana boyun eğer bulmadım, dedi.

Ebû Leheb hâriç, oradaki akrabâları ve amcaları yumuşak konuştular. Fakat Ebû Leheb yine;

- Ey Abdülmuttalib oğulları! Başkaları O'nun elini tutup mâni olmadan önce, siz mâni olun. Eğer bugün O'nun dediklerini kabul ederseniz, zillete, hakârete uğrarsınız. O'nu korumaya kalkarsanız hepiniz öldürülürsünüz, diye küstahça sözler söyledi ve tehditler savurdu.

Ebû Leheb'e karşılık, Peygamber Efendimizin halası;

- Ey kardeşim! Kardeşimin oğlunu ve O'nun dînini yardımsız bırakmak sana yakışır mı? Vallahi bugün yaşayan âlimler, Abdülmuttalib'in soyundan bir peygamberin geleceğini bildiriyorlar. İşte o peygamber budur, dedi.

Ebû Leheb, bu sözler karşısında çirkin konuşmalarına devam etti.

Ebû Tâlib, Ebû Leheb'e kızarak;

- Ey korkak! Vallahi biz sağ oldukça, O'nun yardımcısı ve koruyucusuyuz, dedi. Muhammed aleyhisselâma dönerek;

- Ey kardeşimin oğlu! İnsanları Rabbine îmâna dâvet etmek istediğin zamanı bilelim; silâhlanıp seninle birlikte ortaya çıkarız, dedi.

Sonra, Fahr-i kâinat Efendimiz tekrar söze başlayıp;

- Ey Abdülmuttalib oğulları! Vallahi, Arablar içinde benim size getirdiğim, dünyâ ve âhiretiniz için hayırlı olan şeyden (yâni bu dinden) daha üstününü ve daha hayırlısını kavmine getirmiş bir kimse yoktur. Ben sizi, dile kolay gelen, mizânda ağır basan iki kelimeyi söylemeye dâvet ediyorum. O da;

Allah'dan başka ilâh olmadığına ve benim O'nun kulu ve resûlû olduğuma şehâdet etmenizdir.

Allahü teâlâ sizi buna dâvet etmemi emretti. O hâlde, hanginiz benim bu

dâvetimi kabul eder ve bu yolda yardımcım olur? buyurdu.

Kimseden ses çıkmadı, başlarını önlerine eğdiler, Peygamber Efendimiz, bu sözlerini üç defa tekrarladı. Her söyleyişinde Allahü teâlânın arslanı Hazret-i Ali “radıyallahü anh” ayağa kalkıyordu. Üçüncü defasında;

- Yâ Resûlallah! Her ne kadar bunların yaşça en küçüğü isem de, sana ben yardımcı olurum, dedi.

Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz, Hazret-i Ali'nin elinden tuttu. Diğerleri hayret içinde dağıldılar.

Allahü teâlânın Habîbi “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz akrabâlarının bu tutumu karşısında çok üzüldüler. Fakat yılmadan, onların Cehennem'den kurtulması, saâdete kavuşması için dâvete devam ettiler.

Bi'setin, yani Peygamberliğinin bildirilmesinden üç yıl geçmiş, dördüncü yıla girilmişti. Hicr sûresinin 94. âyet-i kerîmesi nâzil oldu, geldi. Allahü teâlâ meâlen;

“(Ey Habîbim!) Sana emrolunan şeyi (dinin emir ve yasaklarını) açıkça ifade et. Müşriklerden yüz çevir! Onların sözlerine iltifat etme!” buyuruyordu.

Bunun üzerine Sevgili Güzel Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” bu sefer Mekkelileri açıktan açığa İslâm'a dâvet etmeye başladı.

Bir gün Safâ tepesine çıkıp;

- Ey Kureyş halkı! Buraya toplanıp sözlerimi dinleyiniz! buyurdu.

Kabileler toplandıktan sonra da;

- Ey kavmim! Siz benden hiç yalan söz işittiniz mi? buyurunca, hepsi birden;

- Hayır, işitmedik, dediler.

Buyurdu ki:

- Allahü teâlâ bana peygamberlik ihsân etti ve beni size peygamber olarak gönderdi. Sonra da;

“(Ey Habîbim!) Onlara de ki: Ey insanlar! Ben sizin hepinize yerlerin ve göklerin sâhibi Allahü teâlâ'nın Resûlüyüm. Her canlıyı öldüren ve diriltlen O'dur. (İbadete layık) O'ndan başka ilâh yoktur” meâlindeki A'râf sûresinin 158. âyet-i kerîmesini okudu.

Dinleyenlerden, amcası Ebû Leheb kızarak;

- Kardeşimin oğlu divâne olmuş! Bizim putlarımıza tapmayanın, dînimizden ayrılanın sözünü dinlemeyiniz, diye küfürde direterek bağırды. Orada bulunanlar dağıldı ve hiç kimse îmân etmedi. Peygamber Efendimizin, doğru sözlü, yüksek ahlâklı olduğunu bildikleri hâlde, yüz çevirdiler ve düşman kesildiler.

Yine bir gün Allahü teâlânın;

“Sana emrolunan şeyi (emir ve yasakları) açıkla” emrine uyarak, tekrar Safâ tepesine çıktı. Yüksek ve gür bir sesle;

- Yâ sabâhâh! Buraya geliniz, toplanınız, size mühim bir haberim var, diye seslendi. ⁴⁸

Bu dâvet üzerine, kabîleler koşarak toplandılar. Hayret ve merak içinde beklemeye başladılar. Gelmeyenler adamlarını göndererek, niçin toplanıldığını öğrenmek istediler. Gelenlerden bir grup;

⁴⁸ Buhâri, Tefsîr, 4; Tirmizî, Tefsîrül'- Kurân, 91.

- Ey Muhammed-ül-emîn! Bizi buraya niçin topladın, neyi haber vereceksin? diye sormaya başladılar. O da,

- **Ey Kureyş kabîleleri!** hitâbıyla konuşmaya başladı. Herkes büyük bir dikkatle dinliyordu...

- **Benimle sizin hâliniz, düşmanı görünce, âilesine haber vermek üzere koşan ve düşmanın kendisinden önce ailesine ulaşip, zarar vermesinden korkarak; yâ sabâhâh** (düşman tarafından kuşatıldık, sarıldık! Sabah vakti gelip çattı. Hemen çarpışmaya hazırlanın) **diye haykıran bir kimsenin hâline benzer.**

Ey Kureyş topluluğu! Ben size, şu dağın ardında bir düşman ordusu var, üzerinize hücum etmek üzeredir desem, bana inanır mısınız? buyurdular.

Onlar;

- Evet inanırız. Çünkü Sende şimdiye kadar doğruluktan başka bir şeye şahid olmadık. Senin yalan söylediğini hiç görmedik!... dediler.

Bunun üzerine bütün Kureyş kabîlelerinin ismini tek tek sayarak;

- **Ey Hâşim oğulları! Ey Abd-i Menâf oğulları Ey Abdülmuttalib oğulları! Ben size geleceği muhakkak olan şiddetli azâbın bildiricisiyim. Allahü teâlâ bana, en yakın akrabalarımı âhiret azâbı ile korkutmamı emretti. Sizi, Lâ ilâhe illallahü vahdehü la şerîkele (Allah birdir, O'ndan başka ilâh yoktur) diyerek îmân etmeye dâvet ediyorum. Ben de O'nun kulu ve resûlüyüm. Eğer buna îmân ederseniz, Cennet'e gideceksiniz. Siz, "Lâ ilâhe illallah" demedikçe, ben size ne dünyâda bir fayda, ne de âhirette bir nasîb sağlayabilirim?** buyurdu.

Dinleyen kabîleler arasından, Ebû Leheb,

- Bizi bunun için mi topladın? diyerek yerden aldığı taşı Sevgili Peygamberimize fırlattı.

Diğerlerinden böyle bir muhalefet gelmedi, aralarında konuşarak dağıldılar.⁴⁹

Güneşi sağ elime verseler

Sevgili Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", bu dâvetlerden sonra nerede bir kimse veya topluluk görse, onlara İslâm'ı anlattı.

Hakîkî kurtuluşun; nefse uymaktan, zulümden, haksızlıktan ve her türlü kötü işlerden uzaklaşmakla ve Allahü teâlâyâ îmân etmekle mümkün olacağını bildirdi.

Nefslerinin isteklerine, şehvetlerine uyanlar, zayıfları ezenler ve azgınlıkta aşırı gidenler buna şiddetle karşı çıktılar. Bütün bu bozuk işlerine son verileceğini gö-rerek, Muhammed aleyhisselâmın bildirdiklerini inkâr ettiler. O'na ve inananlara düşman oldular.

Müşrikler, önce alay ediyorlardı. Sonra baskı ve işkencelerini arttırmaya karar verdiler. Mü'minleri sindirmek, İslâm dâvasını söndürmek istiyorlardı.

Bunların başlarında; Ebû Cehil, Utbe, Şeybe, Ebû Leheb, Ukbe bin Ebî Mu'ayt, As bin Vâil, Esved bin Muttalib, Esved bin Abdi Yagves, Velîd bin Mugîre... vardı.

Bir gün Utbe, Şeybe ve Ebû Cehil, Ebû Tâlib'e;

- Sen bizim büyüğümüzsün. Biz, sana dâima saygı gösterir, hürmet ederiz. Şimdi kardeşin oğlu, yeni bir din kurdu. Putlarımıza söğüp bizi kâfirlikle ithâm ediyor.

⁴⁹ İbni İshak, *Sîret-i Resûl*, s. 188-191; İbni Sa'd, *Tabakât*, I, 133; İbni Kesîr, *Bidâye*, III, 38-41.

Kendisine nasihat et. Bu işten vazgeçir. Şâyet vazgeçmezse, O'nun hakkından nasıl gelineceğini biz biliriz, dediler.

Ebû Tâlib, onları yatıştırarak geri gönderdi ve durumu Peygamberimiz üzülmeyin diye, O'ndan sakladı. Müşrikler, bir müddet sonra tekrar toplanıp, Ebû Tâlib'e geldiler;

- Bundan önce sana gelmiş, durumu bildirmiştik. Sözümüze iltifat etmedin. O, hâlâ putlarımızı kötülemeğe devam ediyor. Artık tâkatımız kalmadı. Her ikinizle de kanımızın son damlasına kadar çarpışacağız. Mekke'de, ya O, yâhud da biz yok oluruz, dediler.

Ebû Tâlib, onları yatıştırmaya çalıştı fakat inâdlarında ısrar ettiler.

Ebû Tâlib, Resûlullah Efendimizin kırılmasını istemediği gibi kavmiyle aralarında herhangi bir düşmanlık çıkmasını da arzu etmiyordu.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize gelip;

- Ey Muhammed! Bütün kavim sana düşmanlıkta birleştiler ve bana şikâyet geldiler. Akrebâ arasında düşmanlık, iyi değildir. Onlar kendilerine kâfir dememeni ve bozuk yolda olduklarını söylemeyip kötülmemeni isterler, dedi.

Bunun üzerine Habîb-i ekrem Efendimiz;

- **Ey amca! Şunu bil ki, güneşi sağ elime, ayı da sol elime verseler (Her ne va'd ederlerse etsinler) ben asla bu dinden ve onu insanlara tebliğ etmekten, bildirmekten vazgeçmem.**

Ya, Allahü teâlâ bu dîni bütün cihâna yayar, vazifem biter; veya bu yolda canımı fedâ ederim, buyurdu ve ayağa kalktı. Mübârek gözleri yaş ile dolmuştu.

Resûlullah Efendimizin üzüldüğünü gören Ebû Tâlib, söylediklerine pişman oldu ve O'nun boynuna sarılarak;

- Ey kardeşimin oğlu! Yoluna devam et, istediğini yap. Ben hayatta oldukça seni himâye edip, koruyacağım, dedi.⁵⁰

Müşriklerin ileri gelenlerinden on kişi, Ebû Tâlib'in, Sevgili Güzel Peygamberimizi himâye ettiğini anlayınca, Umâre bin Velid'i de yanlarına alarak Ebû Tâlib'e gittiler. Ona;

- Ey Ebû Tâlib! Bilirsin ki, bu Umâre, Mekke gençlerinin en yakışıklısı, en güçlüsü, en ahlâklısıdır. Ayrıca şâirdir. Onu sana verelim, kendi işlerinde kullan. Umâre'nin karşılığında bize Muhammed'i ver, öldürelim. Al sana adam karşılığında adam! Daha ne istersin! diyerek kabulü mümkün olmayan bir teklifte bulundular.

Ebû Tâlib, bu söze son derece hiddetlendi ve;

- Siz, önce bana kendi oğullarınızı verin. Onları ben öldüreyim. Ondan sonra yeğenimi vereyim, deyince müşrikler işin vahâmetini anlayıp;

- Bizim çocuklarımız, O'nun yaptığını yapmıyor ki, dediler.

Ebû Tâlib;

- **Yemîn ederim ki, benim yeğenim sizin çocuklarınızın cümlesinden daha hayırlıdır. Demek, siz oğlunuzu bana verip besletecek, benim ciğerparemi alıp öldüreceksiniz ha!... Dişi deve bile yavrusundan başkasını özlemez ve esirgemez. Bu iş akıl ve mantıktan çok uzaktır. Artık iş çığrından çıkmıştır. Kim ciğerpârem**

Muhammed'in (aleyhisselâm) düşmanı ise, ben de onun düşmanıyım. Bunu böylece bilin ve elinizden ne gelirse yapın! dedi.⁵¹

Müşrikler, hışımla yerlerinden kalkıp gittiler.

Ebû Tâlib, hemen Hâşimoğullarını ve Abdülmuttaliboğullarını topladı. Onlara durumu anlatıp, Sevgili Peygamberimize “sallallahü aleyhi ve sellem” yardım etmeye ikna etti.

Resûlullah Efendimizi öldürmeye kalkan kollar kırılacaktı. Bu konuda müşriklere karşı birleştiler.

Sâdece Ebû Leheb katılmadı.

Ebû Tâlib onlara;

- Ey yiğitler! Yarın herbiriniz kılınçlarınızı belinize takın ve benim ardımdan gelin, dedi.

Ertesi günü Ebû Tâlib, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin evine gitti. Hep beraber Harem-i şerîfe doğru yürüdüler. Hâşim oğullarının yiğitleri onları tâkib ediyorlardı. Kâbe'ye varıp müşriklerin karşısına geçtiler.

Ebû Tâlib, müşriklere;

- **Ey Kureyş topluluğu! Kardeşimin oğlunu öldürmeye karar aldığınızı duyduğum. Bu arkamdaki gençlerin elleri kılınçlarında, sabırsızlıkla bir işaretimi beklediklerini biliyor musunuz? Yemîn ederim ki, Muhammed'i öldürecek olursanız, hiç birinizi sağ bırakmam!...** dedikten sonra, Sevgili Peygamberimizi öven şiirler söylemeye başladı.

Başta Ebû Cehil olmak üzere, orada bulunan müşrikler dağıldılar.

Eziyet, işkence ve zulüm

Kureyş'in ileri gelen müşrikleri, artık, Peygamber Efendimizi yalnız gördükleri zaman üzerine saldırırlar, hakâret etmeye, hattâ dövmeye kalkışıyorlardı.

Eshâbına da işkence yapmaktan geri durmazlardı.

Bir gün Kureyş'in ileri gelen müşrikleri, Kâbe-i şerîfin yanında oturuyorlardı. Peygamber Efendimizden bahsetmeye başladılar ve;

- O'na tahammül ettiğimiz gibi hiç bir şeye tahammül etmedik. Bize sefihsiniz der, ilâhlarımızı tahkir edip kötüler, dînimizi ayıplar, cemâatimizi birbirinden ayırır, yine de sabredip bir şey demeyiz, şeklinde konuşuyorlardı.

O anda Habîb-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Kâbe'yi ziyârete geldi. Hacer-i esvedî öpüp tavâfa başladı. Onların yanından geçerken, müşrikler, Peygamber Efendimize hakâret dolu sözler söylemeye başladılar.

Resûlullah Efendimiz buna çok üzüldüler, fakat bir şey demeyip tavâfa devam ettiler. Üçüncü defa yanlarından geçerken durup;

- **Ey Kureyş! Beni dinleyin! Nefsim yed-i kudretinde bulunan Allahü teâlâyâ yemîn ederim ki, bana, sizin perişân olacağınız bildirildi,** buyurunca, oradaki müşrikler ne yapacaklarını şaşırarak donakaldılar. Tek bir söz söyleyemediler. Sâdece Ebû Cehil, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin huzûruna varıp;

⁵¹ İbni Sa'd, Tabakât, I, 134-135.

- Ey Ebü'l-Kâsım! Sen yabancı değilsin. Bizim kaba hareketimize bakma, ibâdetine devam et. Bize uyacak kadar câhil değilsin, diyerek yalvarmağa başladı.

Bunun üzerine Sevgili Güzel Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” oradan ayrıldı.

Ertesi gün müşrikler, aynı yerde toplanmışlardı. Peygamber Efendimizin aleyhinde atıp tutmaya başladılar.

O sırada Resûlullah Efendimiz orayı teşrif etti.

Müşrikler, hemen Allahü teâlânın Habîbinin üzerine saldırdılar. İçlerinde en bedbaht olanlardan Ukbe bin Mu'ayt, Sevgili Peygamberimizin mübârek yakasına yapıştı. Mübârek boynunu nefes alamayacak kadar sıktı.

O anda oraya gelen Hazret-i Ebû Bekr “radiyallahü anh”;

- Rabbim Allah'dır diyen bir kimseyi öldürecek misiniz? Size Rabbülâlemînden âyet getirdi, diye bağırarak, Resûlullah'ı korumak için aralarına daldı.

Müşrikler, Habîbullah Efendimizi bırakıp, Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk'a saldırdılar. Mübârek başına yumruk ve tekme vuruyorlardı. Utbe bin Rebîa denilen bedbaht, Hazret-i Ebû Bekr'in mübârek yüzüne ayakkabılarıyla vurdu ve kan içinde bıraktı. Tanınmayacak hâle getirdi.

Teymoğulları yetişip ayırmasaydılar, öldürünceye kadar döveceklerdi. Kabilesinden olanlar, bitkin ve perişân bir hâle gelen Hazret-i Ebû Bekr'i, bir çarşafın içine koyarak evine götürdüler. Hemen geri dönüp Kâbe'ye geldiler;

- Eğer Ebû Bekr ölecek olursa, yemîn olsun ki biz de Utbe'yi gebertiriz! dediler, sonra Hazret-i Ebû Bekr'in yanına gittiler.

Hazret-i Ebû Bekr, uzun bir süre kendine gelemedi. Babası ve Benî Teymliler, ayılması için çok uğraştılar. Ancak akşama doğru kendine gelebildi. Gözlerini açar açmaz ezik bir sesle;

- Resûlullah ne yapıyor? O, ne hâldedir? O'na da dil uzatmışlar, hakâret etmişlerdi, diyebildi.

Annesi Ümm-ül Hayr'a;

- Sor bakalım, bir şey yer veya içer mi? dediler.

Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk'in hiç tâkatı yoktu. Birşey yemek ve içmek de istemiyordu. Ev tenhâlaşınca, annesi;

- Ne yersin, ne içersin? diye sorunca, gözlerini açmış ve;

- Resûlullah ne hâldedir, ne yapıyor? diyerek kendi ağrı ve sızılarını değil, canından çok Sevdiğinin hâlini sormuştu.

Annesi;

- Vallahi arkadaşın hakkında hiç bir bilgim yok! diye cevap verdi.

Hazret-i Ebû Bekr de;

- Hattâb'ın kızı Ümmü Cemil'e git, Resûlullah'ı ondan sor! dedi.

Ümmü Cemil Hazret-i Ömer'in kız kardeşi olup, müslüman olmuştu. Annesi Ümm-ül-Hayr, kalkıp, Ümmü Cemil'in yanına gitti ve;

- Oğlum Ebû Bekr senden Muhammed aleyhisselâmı soruyor. Acaba ne hâldedir? dedi.

Ümmü Cemil de;

- Benim ne Muhammed aleyhisselâm ne de Ebû Bekr hakkında bir bilğim var! İstersen seninle birlikte gidelim? dedi.

Ümm-ül-Hayr;

- Olur, deyince, kalktılar Hazret-i Ebû Bekr'in yanına geldiler.

Ümmü Cemîl, Ebû Bekr-i Sıddîk'ı böyle perişân bir vaziyette, yaralar ve bereler içinde görünce, kendisini tutamıyarak çığlık kopardı ve;

- Sana bunu yapan bir kavim, muhakkak azgın ve taşkındır. Allahü teâlâdan dileğim, yaptıklarının karşılığını bulmalarındır, dedi.

Hazret-i Ebû Bekr, Ümmü Cemil'e;

- **Resûlullah ne yapıyor, ne hâldedir?** diye sordu.

Ümmü Cemil, ona;

- Burada annen var, söylediğimi işitir, deyince,

Hazret-i Ebû Bekr;

- **Ondan sana bir zarar gelmez, sırrını yaymaz,** buyurdu.

Ümmü Cemil;

- Hayattadır, hâli iyidir, dedi. Tekrar;

- **Şimdi O nerededir?** diye sordu. Ümmü Cemil,

- Erkâm'ın evindedir, diye cevap verdi.

Hazret-i Ebû Bekr;

- **Vallahi, Resûlullah'ı gidip görmedikçe, ne yemek yer, ne de bir şey içerim!** dedi. Annesi;

- Sen, şimdi biraz bekle! Herkes uykuya dalsın, o zaman gideriz, dedi.

Herkes uyuyup, ortalık tenhâlaşınca, Hazret-i Ebû Bekr, annesine ve Ümmü Cemil'e dayanarak, yavaş yavaş Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin yanına vardı. Sarılıp öptü. Müslüman kardeşleriyle kucaklaştı. Hazret-i Ebû Bekr'in bu hâli, Peygamber Efendimizi çok üzdü.

Hazret-i Ebû Bekr "radiyallahü anh";

- **Yâ Resûlallah! Babam-anam sana fedâ olsun! O azgın adamın, yüzümü gözümü yerlere sürüp, beni bilinmez hâle getirmesinden başka bir üzüntüm yok!**

Bu yanımdaki de, beni dünyâya getiren annem Selmâ'dır. Ona duâ buyurmanızı istirhâm ediyorum. Umulur ki, Allahü teâlâ, senin hürmetine onu Cehennem ateşinden kurtarır, diye arzetti.

Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz, Selmâ'nın müslüman olması için Allahü teâlâyâ yalvardı. Resûlullah Efendimizin duâsı kabul olmuştu.

Böylece Ümm-ül-Hayr da hidâyete kavuşup müslüman oldu ve ilk müslümanların arasında olmak şerefine kavuştu.

Ebû Leheb'in elleri kırılınsın

Peygamber Efendimizin evi, Ebû Leheb ile Ukbe bin Mu'ayt denilen iki azılı müşrikin evleri arasında idi. Bunlar her fırsatta Sevgili Peygamberimize eziyet etmeye çalışırlardı. Hattâ geceleri hayvan işkembelerini Resûlullah Efendimizin kapısının önüne atarlardı.

Amcası Ebû Leheb, bununla yetinmez, komşusu Adiy'in evinden, O'na taş atarak

eziyet ederdi. Karısı Ümmü Cemil ondan aşağı kalmaz, topladığı dikenli ağaç dallarını Resûlullah’ın mübârek ayaklarına batması için geçeceği yollara dökerdi.

Ebû Leheb bir gün, getirdiği pisliği, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin kapısı önüne dökerken Hazret-i Hamza gördü. Hemen koşup kardeşi Ebû Leheb’i yakaladı ve getirdiği pisliği başına döktü.

Ebû Leheb ve karısının bu eziyetlerinden sonra, onlar hakkında;

“Ebû Leheb’in elleri kurusun, zâten kurudu...” diye başlayan Tebbet sûresi nâzil oldu, indi.

Ebû Leheb’in karısı Ümmü Cemîl, kendileri hakkında sûre indiğini işitince, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi aramaya başladı. Kâbe’de olduğunu öğrenince, eline koca bir taş alıp oraya gitti.

Hazret-i Ebû Bekr, o anda Peygamber Efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” sohbetiyle şerefleniyordu. Ümmü Cemil’i elinde taş olduğu hâlde görünce;

- Yâ Resûlallah! Ümmü Cemîl geliyor. Çok şerli bir kadın, size zarar vermesinden korkuyorum. Bir köşeye çekilseydiniz de eziyete mâruz kalmasaydınız, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **O beni göremez**, buyurdu.

Ümmü Cemîl, Hazret-i Ebû Bekr’in başına dikilip;

- Ey Ebû Bekr! Çabuk söyle, o arkadaşın nerede! Beni ve kocamı hicv edip, kötülemiş. O şâirse ben de, kocam da şâiriz. İşte ben de O’nu hicv ediyorum. Biz O’na isyan ediyor, peygamberliğini kabul etmiyor ve dîninden de hoşlanmıyoruz. Yemîn ederim ki, eğer O’nu bir görseydim; şu taşı başına vuracaktım, diyerek alçakça sözler söyledi.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Benim sahibim şâir değildir ve seni hicv etmemiştir, buyurunca, Ümmü Cemîl çekip gitti. Hazret-i Ebû Bekr, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize dönerek;

- Yâ Resûlallah! O, sizi görmedi mi? diye suâl edince;

- **Beni görmedi. Allahü teâlâ, onun gözünü, beni göremez hâle getirdi**, buyurdu.⁵²

Peygamber Efendimizin, mübârek kızlarından Hazret-i Ümmü Gülsüm, Ebû Leheb’in oğlu Uteybe ile;

Hazret-i Rukayye de öteki oğlu Utbe ile nişanlı olup, henüz evlenmemişlerdi.

Tebbet sûresi nâzil olunca, Cehennemlik Ebû Leheb, karısı ve Kureyş’in ileri gelenleri, Utbe ve Uteybe’ye;

- O’nun kızlarını alıp, yükünü hafiflettiniz. Kızlarını boşayın ki, zahmete düşsün. Size Kureyş’ten istediğiniz kızı alalım, diye teklif ettiler.

Onlar da;

- Peki, boşadık, dediler.

Uteybe denilen alçak, daha da ileri giderek, Peygamber Efendimizin “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” huzûr-u şerîfine gelip;

- Ey Muhammed! Ben, seni ve dînini tanıyorum. Kızını da boşadım. Artık ne

sen beni sev, ne de ben seni! Ne sen bana gel, ne de ben sana gelirim!... diye hakâret etti.

Sonra, Sevgili Peygamberimize saldırıp, mübârek yakasına yapıştı. Gömleğini yırttı ve hakârette bulundu.

Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”;

- **Yâ Rabbî! Buna canavarlarından birini musallat et**, diye bedduâ buyurdular.

Uteybe bedbahtı, babasına gidip olanları anlatınca, Ebû Leheb;

- Muhammed’in, oğlum hakkındaki duâsından korkuyorum, dedi.

Bir kaç gün sonra Ebû Leheb, oğlu Uteybe’yi Şam’a ticâret için gönderdi. Kafile Zerka denilen yerde yatmak üzere konaklamıştı.

Bir aslan çevrede dolaşmaya başladı. Uteybe bu hâli görür görmez;

- Eyvah! Yemîn ederim ki, Muhammed’in (aleyhisselâm) bedduâsı kabul oldu. Bu aslan beni yiyecek! Kendisi Mekke’de olsa da benim kâtilimdir, dedi.

Aslan biraz sonra kayboldu. Uteybe’yi yüksekçe bir yere yatırdılar. Gece, aslan tekrar geldi. Kâfiledekileri birer birer koklayarak Uteybe’nin yanına vardı. Üzerine sıçrayıp karnını yardı, başını yakaladı ve fecî bir şekilde ısırıp işini bitirdi.

Uteybe can verirken;

- Ben size, Muhammed, insanların en doğru sözlüsüdür dememiş miydim? diyerek feryâd ede ede can verdi.

Bir aslan tarafından oğlunun parçalandığını işiten Ebû Leheb de;

- Ben size, Muhammed’in, oğlum hakkındaki duâsından korkuyorum dememiş miydim? diye ağladı.⁵³

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” insanları ebedî saâdete çağırıyor, Allahü teâlânın varlığına, birliğine dâvet ederek, Cehennem’de yanmalarını için uğraşıyordu.

Müşrikler ise;

- Babalarımızın dîni budur, diyerek putperestliğe devam ediyorlardı.

Peygamber Efendimiz, onları insanca yaşamaya, haysiyetli ve şereflî olmaya, kıymetsizlikten kurtulup, yüksek ulvî makamlara çıkarmaya dâvet ediyordu.

Onlar ise inadlarında diretiyorlardı.

Ebû Leheb, hakâret ve eziyet edenlerin başında geliyordu. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi devamlı tâkib ediyor, insanları, O’nu dinlemekten vazgeçirmeye, zihinlerinde şüphe meydana getirmeye uğraşıyordu. Toplantı yerlerinde, panayırlarda, Resûlullah Efendimiz;

- **Ey insanlar! Lâ ilâhe illallah, deyiniz ki kurtulasınız**, buyurdukça o hemen arkasından yetişip;

- Ey insanlar! Bu konuşan benim yeğenimdir. Sakın O’nun sözüne inanmayın. O’ndan uzak durun! diyordu.

Âlemlerin sultanı Sevgili Güzel Peygamberimiz “aleyhissalâtü vesselâm” bir gün Kâbe-i şerîfde namaz kılıyordu.

Kureyş’in ileri gelenlerinden Ebû Cehil, Şeybe bin Rebîa, Utbe bin Rebîa, Ukbe bin Ebî Mu’ayt’ın bulunduğu yedi kişilik bir müşrik topluluğu, gelip Resûlullah’a

53 İbni Asâkir, *Tarih-i Dimeşk*, XXXVIII, 301.

yakın bir yere oturdular.

O civarda bir gün önce kesilmiş bir devenin işkembesi ve artıkları vardı. Alçak Ebû Cehil, yanındakilere döndü ve;

- İcinizden kim, şu deve işkembesini alıp, Muhammed secdeye varınca iki omuzu arasına kor, diye çirkin bir teklifte bulundu. Oradakilerin en zâlimi, en gaddarı, en merhametsizi, en bedbahtı olan Ukbe bin Ebî Mu'ayt;

- Ben yaparım, diyerek hemen kalktı. İşkembeyi içindikilerle birlikte, secdede iken Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin mübârek omuzlarına koydu. Bunu seyreden müşrikler, katıla katıla gülmeye başladılar.

Peygamber Efendimiz secdesini uzatıyor, mübârek başını kaldırmıyordu. O sırada Eshâb-ı kirâmdan Abdullah bin Mes'ûd vaziyeti gördü. O, bu hâdiseyi şöyle anlatmıştır:

“Resûlullah'ı o hâlde görünce kan beynime sıçradı. Fakat, beni müşriklerin elinden koruyacak bir kavmim, kabilem yoktu. Kimsesizdim, zayıftım. O anda konuşmaya bile gücüm yetmiyordu. Ayakta bekleyip duruyor, Resûlullah'ı büyük bir üzüntü içinde seyrediyordum. Ne olurdu, o zaman kendimi müşriklerden koruyabilecek bir gücüm veya koruyucum olsaydı da, Resûl aleyhisselâmın mübârek omuzuna koyduklarını kaldırıp atsaydım. Ben böyle beklerken, Resûlullah'ın kızı Hazret-i Fâtîma'ya haber verdiler. O zaman Fâtîma küçüktü. Koşarak geldi, babasının üzerindikileri attı. Bunu yapanlara bedduâ etti, ağır sözler söyledi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, hiç bir şey olmamış gibi namazını tamamladıktan sonra üç defa;

“Allah'ım! Kureyş'ten şu topluluğu sana havale ediyorum!

Allah'ım! Ebû Cehil Amr bin Hişâm'ı sana havale ediyorum!

Allah'ım! Ukbe bin Rebîa'yı sana havale ediyorum!

Allah'ım! Şeybe bin Rebîa'yı sana havale ediyorum!

Allah'ım! Ukbe bin Mu'ayt'ı sana havale ediyorum!

Allah'ım! Ümeyye bin Halef'i sana havale ediyorum!

Allah'ım! Velîd bin Utbe'yi sana havale ediyorum!

Allah'ım! Umâre bin Velîd'i sana havale ediyorum!” buyurdu.

Bu bedduâyı işiten müşrikler, gülmeyi bıraktılar. Korkmaya başladılar. Çünkü Beytullah'da yapılan duânın kabul olunacağına inanıyorlardı.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Ebû Cehil'e;

- Vallahi sen, ya bundan vazgeçersin veya Allahü teâlâ başına bir felâket indirecektir, buyurdu.

Allahü teâlâya yemîn ederim ki, Resûlullah'ın isimlerini söylediği bu kimselerin herbirinin, Bedr muharebesinde öldürülüp yerlere serildiklerini, sıcaktan kokmuş bir leş hâlinde Bedr çukuruna doldurulduklarını gördüm.”

Bir gün Ebû Cehil, Beytullah'da, Kureyşli müşriklere;

- Ey Kureyş topluluğu! Görüyorsunuz ki, Muhammed, dînimizi ayıplamak, putlarımıza ve ona tapan babalarımıza dil uzatmak ve bizlere akılsız gözüyle bakmaktan geri durmuyor. Huzûrunuzda yemîn ederek söylüyorum ki, yarın kolay kolay taşıyamıyacağım bir taşı, buraya gelip namaz kılarken secdeye kapandığında, başına hızla

vuracağım. O zaman siz beni, Abdülmuttalib oğullarına karşı ister koruyun, ister korumayın. Ben O'nu öldürdükten sonra, akrabâları bana istediğini yapsın, dedi.

Orada bulunan müşrikler;

- Yemîn ederiz ki, biz seni hem koruruz, hem de hiç kimseye teslim etmeyiz. Yeter ki, sen O'nu öldür! diye kışkırttılar.

Sabahleyin Ebû Cehil, elinde kocaman bir taş olduğu hâlde Kâbe'ye geldi. Müşriklerin yanına oturup beklemeye başladı.

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” her zamanki gibi Beytullah'a gelip namaz kılmaya başladı.

Ebû Cehil, yerinden kalkıp elindeki kocaman taşı vurmak üzere Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize doğru yürüdü. Bütün müşrikler hâdiseyi heyecanla tâkib ediyorlardı.

Ebû Cehil, Resûlullah'ın yanına yaklaşıncâ, birden titremeye başladı. Koca taş elinden yere düştü, benzi kül gibi olup, büyük bir korku ile geri geri çekilip kaçmaya başladı.

Müşrikler hayretle Ebû Cehil'in yanına varıp;

- Ey Amr bin Hişâm! Söyle, ne oldu? diye sordular.

Ebû Cehil de;

- Tam O'nu öldürmek için taşı kaldırdığımda, önüme hırçın bir deve çıktı. Yemîn ederim ki, ömrümde; öyle yüksek ayaklı, keskin dişli, heybetli bir deve ne gördüm ne de işittim. Eğer biraz daha yaklaşıyordım, muhakkak beni öldürürdü, dedi.

Yine bir gün Ebû Cehil, müşrikleri toplayıp;

- Abdullah'ın yetimi, burada namaz kılar ve yüzünü toprağa sürer mi? diye sordu.

Onlar da;

- Evet, dediler.

Zâten bu sözü bekleyen Ebû Cehil;

- Eğer O'nu öyle görürsem, başını ayağımla ezeceğim, dedi.

Bir gün Peygamberlerin efendisi, Kâbe'de namaza durmuştu.

Ebû Cehil de arkadaşları ile oturuyordu. Yerinden kalkarak, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize doğru yürüdü. İyice yaklaştı. Fakat birden bire eliyle yüzünü silerek kaçmaya başladı.

Müşrikler yanına gidip;

- Ne oldu, nedir bu hâlin? dediler.

Ebû Cehil;

- Aramızda bir ateş kuyusu meydana geldi. Bâzı kimselerin üzerime hücum ettiğini görünce, geri döndüm, diye cevap verdi.

Velîd bin Mugîre, Ebû Cehil (Amr bin Hişâm), Esved bin Muttalib, Ümeyye bin Halef, Esved bin Abdiyagves, Âs bin Vâil, Hâris bin Kays gibi müşriklerin ileri gelenleri, Resûlullah'ı gördükçe;

- Bu da peygamber olduğunu ve yanına Cebrâil'in geldiğini sanır, diyerek alay ederlerdi.

Kâinatın sultânı Sevgili Peygamberimiz bir gün Kâbe-i muazzamayı tavaf ederken, Cebrâil aleyhisselâm geldi ve;

- **Ben onların** (alay edenlerin) **hakkından gelmek üzere emir aldım**, dedi.

Biraz sonra Velîd bin Mugîre önlerinden geçti. Cebrâil aleyhisselâm;

- **Bu geçen nasıl bir kimsedir?** diye sordu.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz de;

- **O, Allahü teâlânın en kötü kullarından biridir**, buyurdu.

Cebrâil aleyhisselâm, Velîd’in bacağına işaret etti ve;

- **Hakkından geldim**, dedi.

Biraz sonra Âs bin Vâil geçiyordu. Onu da sorup aynı cevâbı alınca, karnına işaret etti ve;

- **Ona da haddini bildirdim**, dedi.

Esved bin Muttalib geçince, gözüne; Abdiyagves’i görünce, başına işaret etti. Hâris bin Kays geçerken de karnına işaret etti ve;

- **Yâ Muhammed! Allahü teâlâ bunların şerrinden seni kurtardı. Yakında bunların her biri bir belâyâ uğrar**, dedi. Bunlardan;

Âs bin Vâil’in ayağına diken battı. Ne kadar ilâç yaptılarsa da derdine çâre bulamadılar. Nihâyet ayağı deve boynu gibi şişip;

- Muhammed’in Allah’ı beni öldürdü, diye feryâd ederek can verdi.

Esved bin Muttalib’in gözleri kör oldu. Cebrâil aleyhisselâm, başını ağaca çarparak helâk etti.

Esved bin Abdiyagves, Bâd-ı semûm denilen yerde iken, yüzü ve gövdesi siyah oldu. Evine gelince tanımadılar ve kapıdan kovdular. Kahrından başını evinin kapısına vura vura öldü.

Hâris bin Kays da tuzlu balık yemişti. Harareti artıkça arttı. Ne kadar su içtiyse kanmadı. Sonunda çatladı.

Velîd bin Mugîre’nin de baldırına demir parçası battı. Yarası iyileşmedi, çok kan kaybetti ve; o da,

- Muhammed’in Allah’ı beni öldürdü, diye feryâd ederek can verdi.

Böylece her biri yaptıklarının karşılığını görmüş oldu. Ayrıca müşriklerin, ebedî olarak Cehennem’de kalacakları, âyet-i kerîmelerle bildirildi.

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, bir gün Ebü’l-As’a rastladı. Yanından ayrıldıktan sonra, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin arkasından alay ederek; ağzını, yüzünü ve vücûdunu oynattı. Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, onun yaptıklarını nübüvvet nûru ile gördü ve öyle kalması için duâ buyurunca, vücûdunu bir titreme aldı, ömrünün sonuna kadar öyle kaldı.

Cübeyr bin Mutim “radiyallahü anh” şöyle anlatmıştır

Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” Peygamberliğini insanlara bildirince, Kureyş kabilesi Ona çok eziyet etmeğe başladı. Resûlullah’ı “sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem” kısa zamanda öldüreceklerini zan etdim. Hemen Mekke’den ayrılıp, Şâm tarafına gittim. Bir kiliseye vardım. Oranın râhibi, adamlarına beni misâfir etmelerini söyledi. Üç gün sonra râhib beni yanına çağırdı.

- Sen harem ehlerinden misin, yâni Mekkeli misin? diye sordu.

- Evet, oralıyım, dedim.

- Sen orada Peygamberliğini ilân eden zâtı tanıyor musun? dedi.

- Evet, diye cevâb verince, elimden tutup, beni bir odaya götürdü. O kilisenin dıvârlarında pekçok insan resmi vardı.

- Bu resimlerin içinde o peygamberin resmi var mı? diye sordu.

- Yok, dedim.

Beni daha büyük bir odaya götürdü. Orada daha çok resim vardı.

- Bu resimlere bak, Onun resmini bu resimler arasında görürsün, dedi.

Bakdım, Resûlullah'ın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" resmi ve yanında da Hazret-i Ebû Bekr'in resmi vardı. Fakat içimden hangisi olduğunu göstermeyeyim, bakalım râhib ne diyecek diye düşünerek, elimle göstermedim. Bunun üzerine râhib eliyle işâret ederek,

- Bu resim midir? dedi. Ben de,

- Evet, Allah hakkı için şehâdet ederim ki, O'dur, dedim. Râhib,

- Ben de şehâdet ederim ki, bu sizin Peygamberinizdir, dedi.

Sonra yanındaki hazret-i Ebû Bekr'in resmini de göstererek,

- Bu da O'nun halîfesi olacaktır, dedi.

Ben dünyâda aslına bu kadar benzeyen resim görmemişdim. Râhib,

- Sen Onu öldüreceklerinden korkuyorsun. Vallahi Onu kimse öldüremez. Fakat O, kendisini öldürmek isteyenleri öldürür. Allahü teâlâ Onu düşmânları üzerine muhakkak gâlib getirecektir, dedi.

Eshâb-ı kirâma yapılan işkenceler

Müşrikler sâdece Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimize eziyet etmiyordu. O'nun şanlı Eshâbına da "radiyallahü anhüm" işkence yapıyorlardı. Bil-hassa fakir, kimsesiz olanları tercih ediyor, ellerinden gelen, akla hayâlâ sığmayan baskı ve zulmü hiç çekinmeden yapıyorlardı.

İşkenceye en çok mârûz kalanlar; Bilâl-i Habeşî, Zinnîre Hâtûn, Habbâb bin Eret, Ammâr bin Yâser ve ailesi "radiyallahü anhüm ecmaîn" idi.

Bunlardan kimini güneşin sıcağında kızmış taşlarla dağlarlar, kimini aç susuz tutup, "Muhammed'in dininden dön" diye işkence ederlerdi. Onlar bu dayanılmaz cefâlara sabr edip din-i islâmıdan asla dönmezlerdi.

Allah birdir, Allah birdir

Ümeyye bin Halef isminde bir müşrikin kölesi olan Hazret-i Bilâl, Ebû Bekr-i Sıddîk'ın "radiyallahü anhüma" vâsıtası ile müslüman olmuştu. Ümeyye, on iki kölesinden en çok Bilâl'i sevdiği için, puthâneye bekçi yapmıştı, Hazret-i Bilâl, müslüman olunca, puthânedeki bütün putları secde vaziyetine getirdi.

Bu haber Ümeyye'ye ulaştınca, büyük bir dehşete kapıldı. Çağırtıp;

- Sen müslüman olmuşsun. Muhammed'in Rabbine secde ediyormuşsun, öyle mi? diye sordu.

Hazret-i Bilâl de;

- Evet. Büyük ve yüce olan Allahü teâlâya secde ederim, dedi.

Ümeyye, hoşlanmadığı bu cevâbı alınca, derhâl eziyet ve işkencelerine başladı. Öğle vakti güneş tam tepeye geldiğinde, onu soyar, sıcağın kavrulmuş taşları, çıplak vücûduna koyarak dağlardı. Ateş gibi yanan taşların bir kısmını arkasına, bâzısını da karnı üzerine yığıldıktan sonra;

“İslâm dîninden dön!.. Lât ve Uzzâ putlarına îmân et!” der,

Hazret-i Bilâl ise;

“Allahü teâlâ birdir! Allahü teâlâ birdir!” diyerek îmânını bildirirdi.

Ümeyye bin Halef, onun bu sabrını gördükçe deliye döner, dikenler üzerinde sürüterek vücûdunu yaralar ve işkence ederdi. Hazret-i Bilâl, vücûdundan oluk gibi akan kanlara aldırmadan;

“Allah’ım! Senden gelene razıyım. Allah’ım! Senden gelene razıyım” der ve îmânında sebat gösterirdi.

Hazret-i Bilâl, bu hâlini şöyle anlatmıştır:

O habis Ümeyye, beni, günün sıcağında bağlar, gece de azâb ederdi. Sıcak bir gün idi. Her zamanki gibi yine işkenceye başladı. İslâm’dan döndürmek için;

- Putlarımıza tap! Muhammed’in Allah’ını inkâr et, inkâr et, inkâr et! dedikçe;

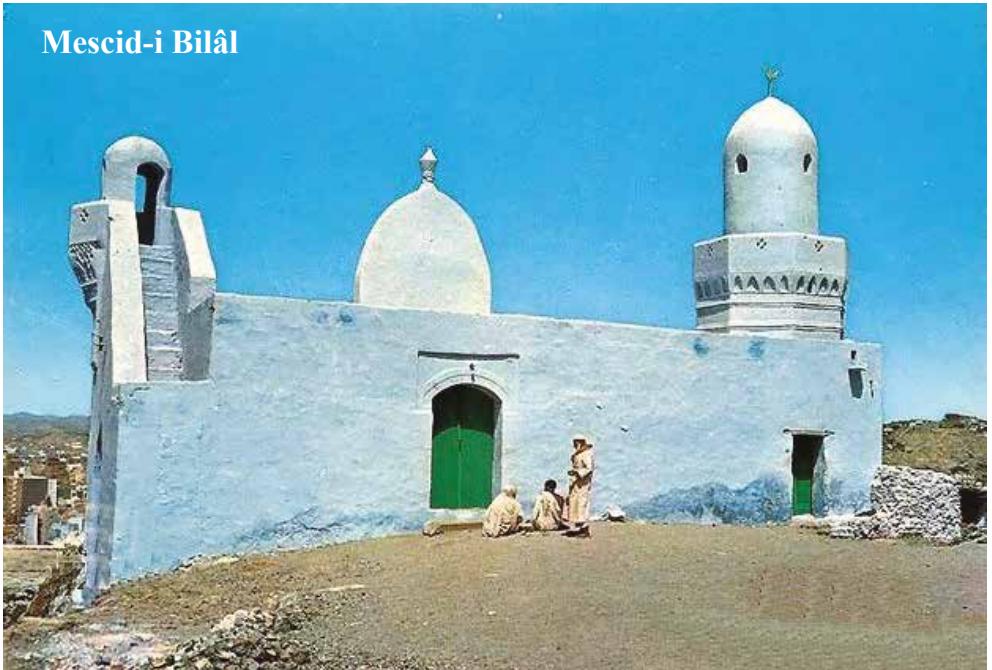
- Allah birdir! Allah birdir! derdim.

Hincımı almak için, o gün çok büyük bir kayayı göğsümün üzerine koydu. O anda bayılmışım. Ayıldığımda, üzerimdeki kayanın kalkmış ve güneşin buluta girmiş olduğunu gördüm. Allahü teâlâyâ şükrettim ve kendi kendime;

- Ey Bilâl! Cenâb-ı Hak’dan gelen her şey güzeldir, hoştur, dedim.

Ümeyye bin Halef, yine bir gün Bilâl-i Habeşî’ye işkence yapmak için dışarı çıkarmıştı. Elbiselerini çıkarıp sâdece bir don ile yakıcı sıcakta kızgın kumlara yatı-

Mescid-i Bilâl

rı, üzerine taşlar yığılmıştı. Müşrikler toplanıp ağır işkenceler yapıyorlar;

- Dîninden dönmezsen seni öldüreceğiz, diyorlardı.

Bilâl-i Habeşî, bu dayanılmaz işkenceler altında;

- **Allah birdir! Allah birdir!** diyordu.

Bu sırada Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” oradan geçiyordu.

Hazret-i Bilâl-i Habeşî'nin bu hâlini görünce çok üzüldü;

- **Allahü teâlânın ismini söylemek seni kurtarır**, buyurdu.

Evine döndükten biraz sonra, yanına Hazret-i Ebû Bekr geldi. Bilâl-i Habeşî'nin çektiği işkenceyi, Ebû Bekr-i Sıddîk'a anlatıp;

- **Çok üzüldüm**, buyurdu.

Hazret-i Ebû Bekr, hemen oraya gitti. Müşriklere;

- Bilâl'e böyle yapmakla elinize ne geçer? Bunu bana satın, dedi.

- Dünâyâ dolusu altın versen satmayız. Fakat, senin kölen Âmir ile değişiriz, dediler.

Hazret-i Ebû Bekr'in kölesi Âmir, onun ticâret işlerini yapar ve çok para kazanırdı. Yanında şahsî malından başka, on bin altını vardı. Hazret-i Ebû Bekr'in yardımcısı olup, her işini yürütürdü. Fakat kâfir idi ve küfründe ısrar ediyordu.

Hazret-i Ebû Bekr;

- Âmir'i bütün malı ve paraları ile Bilâl için size verdim, buyurdu. Ümeyye bin Halef ve diğer müşrikler çok sevinip;

- Ebû Bekr'i aldattık, dediler.

Hazret-i Ebû Bekr, hemen Bilâl-i Habeşî'nin üzerindeki ağır taşları atıp ayağa kaldırdı. Bilâl-i Habeşî, ağır işkenceler sebebiyle çok hâlsizleşmişti “radiyallahü anhüma.”

Elinden tutup, doğruca Sevgili Peygamberimizin huzûruna getirdi.

- Yâ Resûlallah! Bilâl'i, bugün Allah rızâsı için âzâd ettim, dedi.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, çok sevindi. Hazret-i Ebû Bekr'e çok duâ buyurdu.

O sırada Cebrâil aleyhisselâm; Ebû Bekr'in Cehennem'den uzak olduğunu müjdeleyen, Leyl sûresinin 17 ve 18. âyet-i kerîmelerini getirdi.

Âyet-i kerîmelerde meâlen;

“(Hazret-i Ebû Bekr gibi) **ziyâde takvâ sahibi olup**, (şirk ve günâhdan sakınıp) **malını, Allahü teâlânın katında pak olmak** (ve va'd-i ilâhîye kavuşmak) **için hayr yolunda harcayan kimse, ondan** (Cehennem'den) **uzaklaştırılmıştır**”⁵⁴ buyuruldu.

Olmadık işkence

Habbâb bin Eret hazretleri de dîninden döndürülmek için zulmedilenlerdendi. Hazret-i Habbâb da “radiyallahü anh” kimsesizdi ve Ümmü Enmâr adlı müşrik bir kadının kölesi idi.

Onu koruyacak bir akrabası olmadığı için, müşrikler toplanırlar, mübârek vücûdunu soyup, üzerini dikenlerle tararlardı. Bâzen de çıplak vücûduna demirden göm-

⁵⁴ Leyl: 92/17-18.

lek giydirip, güneş altında bekletirlerdi. Güneşte veya ateşte ısıttıkları taşları çıplak vücûduna bastırırlar;

- Dîninden dön! Lât ve Uzzâ'ya tap! derlerdi.

Habbâb da îmânında ısrar eder;

- **Lâ ilâhe illallah, Muhammedün resûlullah**, diyerek onlara karşı koyardı.

Müşrikler, bir gün toplanıp bir meydanda ateş yaktılar. Hazret-i Habbâb'ı bağlayıp, getirdiler. Soyarak, ateşin üzerine yatırdılar. Ya dîninden döndürecekler veya ateşte yakacaklardı. Ateşin ortasına sırt üstü yatırılan Hazret-i Habbâb;

- Allah'ım! Hâlimi görüyor, durumumu biliyorsun. Kalbimdeki îmânî sabit et, büyük bir sabır ihsân eyle, diye duâ ediyordu.

Müşriklerden biri ayağıyla Hazret-i Habbâb'ın göğsüne bastı. Fakat onlar, Allahü teâlânın inananları koruduğunu bilmiyorlardı.

Yıllar sonra bu hâdiseyi Habbâb'a sorduklarında, sırtını açıp yanık izlerini göstererek;

- Benim için bir ateş yaktılar, sonra sürükleyerek içine attılar. O ateşi ancak benim etim söndürmüştü, dedi.

Hazret-i Habbâb'a dışarda böyle işkence ederlerken, sahibi Ümmü Enmâr da, dîninden döndürmek için ateşte demiri kızartır ve başına basarak dağlardı.

O, dîni için bütün bu acılara katlanır, teklif ettiklerini yerine getirmes ve îmânından dönmezdi.

Bir gün Hazret-i Habbâb, Sevgili Peygamberimizin huzûrlarına çıktı ve;

- Yâ Resûlallah! Müşrikler dışarda beni gördükleri yerde ateşte yakıyorlar. Evde, sahibim Ümmü Enmâr da kızartılmış demirle başımı dağlıyor. Duânızı istirhâm ediyorum! dedi.

Sonra sırtındaki ve başındaki yanıkları gösterdi. Peygamberimiz bu hâline çok acıdı, Dîninden dönmek için çektiği ızdırâba, yapılan zulme dayanamadı ve;

- **Yâ Rabbî! Habbâb'a yardım et**, diyerek duâda bulundu.

Cenâb-ı Hak, Resûlünün duâsını ânında kabul buyurdu ve Ümmü Enmâr'ın başına şiddetli bir ağrı verdi. Ümmü Enmâr, başının ağrısından sabahlara kadar inlerdi. Çâre olarak ateşte kızdırılmış bir demirle başının dağlanmasını söylediler.

Sonunda Habbâb'ı çağırarak, demir çubuğu ateşte kızartmasını ve başını dağlanmasını emretti...

Hazret-i Habbâb da demirle onun başını dağlardı...

İslâm'ın ilk günlerinde, müşrikler, Habbâb bin Eret'in durumuna pek aldırış etmiyorlardı. Fakat her geçen gün îmân edenlerin sayısı artıyordu. Sonunda, ister istemez bu işi ciddiye almaya mecbur olmuşlardı.

Nihâyet Hazret-i Habbâb'a olan işkencelerini artırdılar. Ziyâdesiyle vurdular, dövdüler, yaraladılar, işkence üstüne işkence yaptılar...

Bütün bunlara rağmen, Hazret-i Habbâb îmânından zerre kadar tâviz vermedi. Fakat eziyet ve işkenceler de dayanılmaz hâle gelmişti.

Olup bitenleri Kâinatın efendisine arzedip;

- Yâ Resûlallah! Çektiğimiz işkencelerden kurtulmamız için, duâ buyurur musunuz? dedi.

Bunun üzerine Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Sizden önceki ümmetler içinde öyle kimseler vardı ki, demir tarakla derileri, etleri soyulup kazınırdı da, bu işkence yine onları dîninden döndüremezdi. Testere ile tepesinden ikiye bölünürdü de, yine bu işkenceler onları dinlerinden geri çeviremezdi.**

Allahü teâlâ elbette bu işi (İslâmiyet’i) tamamlayacaktır. Bütün dinlerden üstün kılacaktır. Öyle ki, hayvanına binip, San’a’dan Hadramût’a kadar tek başına giden kimse, Allahü teâlâdan başkasından korkmayacak, koyunları hakkında da kurt saldırmasından başka bir endişe duymayacaktır. Fakat, siz acele ediyorsunuz, buyurdular ve sırtını okşayıp duâ ettiler.

Resûlullah Efendimizin rûhlara gıda ve şifâ olan bu latif sözleri, Habbâb’ın acılarını dindirmişti.

Hazret-i Habbâb’ın bilhassa azgın müşrik olan Âs bin Vâil’den epeyce alacağı vardı. Onu istemek için yanına gitti. Âs bin Vâil, Habbâb’a;

- Muhammed’i inkâr etmedikçe sana alacağını vermem, deyince,
Hazret-i Habbâb;

- Vallahi ben hayâtımda olduğu gibi öldükten sonra kabrimden kalkınca da asla peygamberimi red ve inkâr edemem. Her şeyden vazgeçerim, yine bu inkârı yapmam, cevâbını verdi.

Bunun üzerine Âs bin Vâil;

- Öldükten sonra dirilecek miyiz? Öyle bir şey varsa o zaman malım da, evlâdım da olacak. Borcumu, sana o gün öderim, dedi.

Âs bin Vâil’in bu sözleri üzerine, Allahü teâlâ Kur’ân-ı kerîmde Meryem sûresinin 77-79. âyet-i kerîmelerinde meâlen şöyle buyurdu: “(Ey Habîbim!) **Şimdi şu âyetlerimizi inkâr eden ve; “Elbette bana (kıyâmet günü) mal ve evlâd verilecektir” diyen adamı (Âs ibn-i Vâil’i) gördün mü? O, gaybe muttali mi olmuş, yoksa Rahmân’ın huzûrunda bir söz mü almış? Hayır, Öyle değil, biz onun dediğini yazacağız. (Kıyâmet günü onun üzerine hesaba çekeceğiz) ve azâbını da çoğalttıkça çoğaltacağız.”**⁵⁵

Bayılıncaya kadar işkence

Müşrikler işkencede kadın-erkek gözetmezlerdi. İlk müslümanlardan olan ve kimsesi bulunmayan Zinnîre Hâtûn da bir köle idi. Müslüman olduğunu öğrenen müşrikler, ona da işkence yapmaktan hiç çekinmediler. Zinnîre Hâtûn, Lât ve Uzzâ putlarına tapması için zorlanır, boğazı sıkılır, nefes alamayıp bayılıncaya kadar işkence yapılırdı. Buna rağmen dîninden asla dönmez, onların dediklerini tutmazdı.

Bilhassa Ebû Cehil pek çok işkence ederdî. Bu yüzden Zinnîre’nin gözleri görmez olmuştu.

Bir ara Ebû Cehil;

- Gördün mü? Lât ve Uzzâ senin gözünü kör etti! deyince,
Zinnîre Hatun, îmânının tezâhürü olarak;

- Ey Ebû Cehil! Vallahi o, senin dediğin gibi değildir. Lât ve Uzzâ dediğin putlar hiç bir işe yaramaz, kendilerine tapanlardan ve tapmayanlardan haberleri yoktur. Benim Rabbim, gözümün nûrunu vermeye ve beni eski hâlime döndürmeye elbette kâdirdir, dedi.

Ebû Cehil, Hazret-i Zinnîre'nin sarsılmaz îmânı karşısında şaşırıp kaldı. Allahü teâlâ, Zinnîre'nin duâsını kabul etmiş, gözü eskisinden daha iyi görür olmuştu.

Ebû Cehil ve Kureyş müşrikleri bu hâli gördükleri hâlde inâd edip, îmân etmediler. Üstelik;

- Bu da, peygamberlerinin bir sihidir! Muhammed'in yolunda giden akılsızlara şaşmaz mısınız? Eğer onların gittiği yol hayırlı ve gerçek olsaydı, önce biz ona uyardık. Demek, bizden önce bir köle mi doğruyu buldu? dediler.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, Ahkâf sûresinin 11. âyet-i kerîmesini nâzil etti. Meâlen; **“O kâfirler, îmân edenler için; “Eğer onda (İslâmiyet'te) bir hayır olsaydı, bu hususta onlar (fakirler, biçâreler) bizim önümüze geçemezler, bizden önce, ona koşamazlardı” dediler. Hâlbuki onlar, onunla (Kur'ân-ı kerîmle mü'minler gibi) hidâyete kavuşmadıkları için (Kur'ân-ı kerîmi inkâr etmek için); “Bu Kur'ân-ı kerîm (Muhammed'in ortaya çıkardığı) eski bir yalandır” diyeceklerdir”**⁵⁶ buyuruldu.

Dâr-ül-Erkâm

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, müşriklerin, Eshâbına yaptıkları zulüm ve işkencelere çok üzülmüyorlardı. İslâmiyet'in yayılması ve öğrenilmesi için emniyetli bir yer lâzımdı. Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, bu mukaddes vazife için Hazret-i Erkâm'ın evini seçti.⁵⁷

Bu ev, Safâ tepesinin doğusunda, dar bir sokak içinde ve yüksekçe bir yerde idi. Buradan Kâbe-i muazzama rahatça görülürdü. Evin giriş ve çıkışı, gelip geçenleri kontrol etmek bakımından çok elverişli idi.

Ayrıca Hazret-i Erkâm, Mekke'nin ileri gelenlerinden, itibarı yüksek bir zât idi. Habîb-i ekrem Efendimiz, bu evde Eshâbına İslâmiyet'i anlatıyordu. Yeni müslüman olacaklar buraya gelip İslâmiyet'le şereflenirler, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin gönüllere deva olan mübârek sözlerini dinlemekle bereketlenirlerdi.

Eshâb-ı kirâm Peygamber Efendimizi dinlerken sanki başlarına kuş konmuş da konuşunca uçacakmış gibi nefes almaz bir şekilde dururlardı. Mübârek sözlerini âdetâ yutarcasına, hiç bir kelimesini kaçırmadan ezberlerlerdi.

Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” gündüzlerini Hazret-i Erkâm'ın evine ayırıyor ve sabahtan akşama kadar Eshâbını yetiştirmekle meşgûl oluyorlardı. Burası müslümanların ilk karargâhı, **“Dâr-ül İslâm”** idi. İlk müslümanlar burada toplanırlar, böylece müşriklerin her türlü kötülüklerinden korunmuş olurlardı.

⁵⁶ Ahkâf: 50/11.

⁵⁷ İbni Hacer, el-İsâbe, I, 28-29.

Öldüresiye işkence

Ammâr bin Yâser “radıyallahü anh” anlatıyor:

- Dâr-ül-Erkâm’a gidip Resûlullah’ı görerek müslüman olmak istiyordum. Kapıda Hazret-i Süheyb’e rastladım. Burada ne yapıyorsun! diye sorduğumda, aynı suâli bana sordu. Ben de;

- Hazret-i Muhammed’in huzûruna gidip, sözlerini dinleyip müslüman olmak istiyorum, dedim. O da;

- Ben de bunun için gelmiştim, dedi.

- Beraberce yüksek ve şerefli huzûrlarına girdik. Bize İslâm’ı arz etti. Severek müslüman olduk.⁵⁸

Ammâr müslümanlığını açıklamaktan çekinmeyen mucâhidlerden biri idi. Dininden dönmek için en ağır işkencelere katlanırdı. Müşrikler onu yalnız buldukları zaman, Ramda mevkiine, Mekke kayalıklarına götürürler, elbiselerini çıkarıp, demir gömlek giydirirlerdi. Bu şekilde yakıcı güneşin altında bekletilir ve işkence edilirdi. Bâzen de sırtı ateşle dağlanır, bitmez tükenmez işkencelere uğrardı. Her defasında;

- İnkâr et!... İnkâr et!... Lât ve Uzzâ’ya tap da kurtul!.. derlerdi.

Hazret-i Ammâr, bu dayanılmaz işkencelere büyük bir sabırla;

- **Rabbim Allah, peygamberim Muhammed aleyhisselâmdır**, diyerek karşılık verirdi.

Müşrikler buna daha çok sinirlenirler, göğsü üzerine sıcaktan yanmış kayaları koyarlar, bâzen de kuyu içine atarak suda boğmaya çalışırlardı. Ammâr bin Yâser “radıyallahü anh” bir gün Sevgili Peygamberimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” huzûrlarıyla şereflendiğinde;

- Yâ Resûlallah! Müşriklerin bize yaptığı işkenceler son haddine vardı, deyince Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, Hazret-i Ammâr’ın hâline acıdılar ve;

- **Sabr ediniz ey Yahzân’ın babası!** buyurduktan sonra;

- **Yâ Rabbî! Ammâr ailesinden hiç kimseye Cehennem azabını tattırma**, diye duâ ettiler.

İlk şehid, ilk kan

Hazret-i Ammâr’ın babası Yâser, annesi Sümeyye, kardeşi Abdullah ailece müslüman olmuşlardı “radıyallahü anhüm.” Müşrikler, Hazret-i Ammâr’a yaptıkları işkencelerden daha fazlasını annesine, babasına ve kardeşine yaparlardı. İşkence sırasında, küfür olan sözlerini bunlara söyletmek isterler, onlar da;

- Derimizi yüzseniz, etimizi dilim dilim doğrasanız, sizi dinlemeyiz, diye cevap verirler;

- **Lâ ilâhe illallah, Muhammedün Resûlullah**, derlerdi.

Yine bir gün Bathâ denilen yerde, Yâser ailesine topluca işkence yapılırken, Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” oradan geçiyordu. Eshâbının bu dayanılmaz işkencelerini görünce çok üzüldüler.

58 İbni Sâd, Tabakât, III, 227; Hâkim, Müstedrek, III, 449; İbni Asâkir, Tarih-i Dmeşk, XXIV, 219.

Hazret-i Yâser;

- Yâ Resûlallah! Zamanımız hep böyle işkence ile mi geçecek? diye suâl edince, Efendimiz;

- **Sabrediniz ey Yâser ailesi! Sevininiz ey Ammâr ailesi! Hiç şüphesiz, sizin mükâfat yeriniz Cennet'tir,** buyurdu.

Yine bir gün, Mekke müşrikleri, Ammâr'a ateşle eziyet ve işkence ediyorlardı. Resûlullah Efendimiz orayı teşrif ettiler;

- **Ey ateş! İbrahim'e (aleyhisselâm) olduğun gibi, Ammâr'a da serin ve selâmet ol!** buyurdular.

Daha sonra Ammâr sırtını açtığında ateşin izi görünüyordu. Bu iz, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” duâsından önce idi.

Yine Yâser ailesini işkenceye tâbi tuttukları bir günde, Hazret-i Yâser'i ve oğlu Hazret-i Abdullah'ı okla şehîd ettiler.

Ebû Cehil, Hazret-i Sümeyye'nin mübârek ayaklarını iple bağlattı. İplerin uçlarına da iki deveyi bağlatıp, ayrı istikâmetlerde sürerek Hazret-i Sümeyye'yi parçalattı ve şehîd etti “radiyallahü anhüm ecmain.”

Merhametsiz, gaddar, zâlim Ebû Cehil ve diğer müşriklerin, işkencelerle Yâser ailesini şehîd ettikleri haberini Peygamber Efendimiz ve Eshâb-ı kirâm “aleyhimürrıdvân” duyduklarında, pek ziyâde üzüldüler. Bu olay, Eshâbın birbirlerine daha çok bağlanmasına ve kenetlenmesine sebep oldu.⁵⁹

Eshâb-ı kirâm, namaz kılacakları zaman kimsenin bulunmadığı yerlere giderler, orada ibâdetlerini gizlice yaparlardı. Yine böyle bir gün; Sa'd bin Ebî Vakkâs, Sa'îd bin Zeyd, Abdullah bin Mes'ûd, Ammâr bin Yâser, Habbâb bin Eret, Mekke vâdilerinden Ebû Düb denilen mevkiîde namaz kılıyorlardı.

O sırada, onları takip eden Ahnes bin Şerik ve bâzı müşrikler yanlarına gelip ibâdetleriyle alay etmeye, kötölemeye başladılar. Buna dayanamayan Hazret-i Sa'd bin Ebî Vakkâs ve arkadaşları, müşriklere hücum ettiler. Hazret-i Sa'd, eline geçirdiği bir deve kemiğini, kâfirlerden birinin kafasına vurarak yardı. Müşrikler korkarak kaçtılar. Böylece müslümanlar ilk defa, kâfir kanı akıtmış oldular.

Hazret-i Ebû Zer Gıfârî'nin müslüman olması

İnsanlar birer-ikişer hidâyete kavuşuyor ve İslâm'ın nûru Mekke dışında da yayılarak âlemi aydınlattırmaya başlıyordu. İslâm'ın doğuş haberi ve yayılışı karşısında, müşrikler engelleme yollarına baş vuruyorlardı. Nihâyet bu haber, Benî Gıfâr kabilesine de ulaştı.

Ebû Zer Gıfârî bu haberi işitir işitmez kardeşi Üneys'i Mekke'ye gönderip, durumu araştırmasını istedi. Üneys, Mekke'ye gidip, Peygamber Efendimizin “sallallahü aleyhi ve sellem” meclisinde bulundu. Hayran kalarak geri döndü. Kardeşi Ebû Zer hazretleri;

- Ne haber getirdin? diye sorunca;

- Efendimiz! Vallahi hep hayrı, iyiliği emreden ve kötülüklerden sakındıran pek

⁵⁹ İbni Sa'd, Tabakât, VIII, 264; Süheylî, Ravd-ül-ünf, II, 86.

yüce bir zât gördüm, dedi. Ebû Zer Gıfârî;

- Peki, insanlar O'nun hakkında ne diyorlar? deyince, zamanın meşhur şâirlerinden olan kardeşi Üneys;

- Şâir, kâhin, sihirbaz diyorlar. Fakat O'nun sözleri kâhinlerin, sihirbazların sözlerine benzemiyor. Ayrıca söylediklerini, şâirlerin her çeşit şiirleriyle karşılaştırdım. Onlara da benzemiyor. Benzeri olmayan bu sözler hiç kimsenin sözüyle de ölçülemez. Vallahi, o zât hakkı bildiriyor, doğruyu söylüyor. O'na inanmayanlar yalancı ve sapıklık içindedirler, diye cevap verdi.

Ebû Zer Gıfârî bu haber üzerine Mekke'ye gitmeye ve Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizi görüp müslüman olmaya karar verdi. Eline bir değnek ve biraz da azık alarak, şevkle Mekke'nin yolunu tuttu.

Mekke'ye varınca, hâlini kimseye anlatmadı. Çünkü müşrikler, Peygamber Efendimize ve yeni müslüman olanlara şiddetli düşmanlık yapıyorlar, eziyetlerini de git gide arttırıyorlardı. Bilhassa müslüman olan, kimsesiz ve garip kimselere pek fazla işkence yapıyorlardı.

Hazret-i Ebû Zer Mekke'de kimseyi tanımıyordu. Garib ve yabancı idi. Bu bakımdan kimseye bir şey sormadı. Kâbe'nin yanında Resûlullah Efendimizi görmek için fırsat kolluyor, nerede olduğunu öğrenmek için bir işaret arıyordu.

Akşam üstü bir sokak köşesine çekilip beklemeye başladı. O sırada oradan geçmekte olan Hazret-i Ali "radıyallahü anh", Ebû Zer'i gördü. Garib olduğunu anlayarak evine götürdü. Hâlini sormayınca Ebû Zer sırrını açmadı.

Sabah olunca tekrar Kâbe'ye gitti. Akşama kadar dolaştığı hâlde isteğine ulaşamamıştı. Önceki yere gidip oturdu. Hazret-i Ali, o gece yine oradan geçiyordu.

- Bu bîçâre hâlâ evini öğrenememiş, diyerek tekrar götürdü.

Sabahleyin yine Beytullah'a gitti ve oturduğu köşeye çekildi.

Hazret-i Ali tekrar evine dâvet etti. Bu defa nereden ve niçin geldiğini sordu. Ebû Zer hazretleri de;

- Eğer bana doğru bilgi vereceğine kat'î söz verirsen, söylerim, dedi.

Hazret-i Ali radıyallahü anh;

- Söyle, hâlini kimseye açmam, deyince Ebû Zer Gıfârî;

- Burada bir peygamberin çıktığını işittim. O'nunla görüşmek ve O'na kavuşmak için geldim, dedi.

Hazret-i Ali Efendimiz;

- Sen doğruyu buldun, akıllılık ettin. Şimdi ben O zâtın yanına gidiyorum. Beni tâkib et, benim girdiğim eve sen de gir. Eğer yolda sana bir kimsenin zarar vereceğini anlarsam, ayakkabımı düzeltiyormuş gibi davranırım. O zaman beni beklemeden geçip yürürsün, dedi.

Ebû Zer Gıfârî, Hazret-i Ali'yi tâkib etti. Sonunda Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin mübârek yüzünü görmeye şereflendi. Ve;

- **Esselâmü aleyküm**, diyerek selâm verdi. Bu selâm İslâm'da verilen ilk selâm ve Ebû Zer Gıfârî de ilk selâmlayan kimse oldu.

Peygamber Efendimiz selâmına cevap verip;

- **Allahü teâlânın rahmeti üzerine olsun**, buyurdu.

Peygamber Efendimiz;

- **Sen kimsin?** diye sorunca;
- Ben Gıfâr kabîlesindenim, dedi.
- **Ne zamandan beri buradasın?** buyurdu.
- Üç gün üç geceden beri buradayım.”
- **Seni kim doyurdu?** buyurunca;

- Zemzem’den başka bir yiyecek, içecek bulamadım. Zemzemi içtikçe hiç bir açlık ve susuzluk duymadım, dedi. Peygamberimiz;

- **Zemzem mübârektir. Aç olanı doyurur,** buyurdu.

Bundan sonra Ebû Zer Gıfârî, Peygamber Efendimize;

- Bana İslâm’ı bildir, dedi.

Peygamberimiz, ona Kelime-i şehâdeti okudu, o da söyleyerek, İslâmiyet ile şereflenip, ilk müslümanlar arasına karıştı.⁶⁰

Ebû Zer Gıfârî hazretleri, müslüman olduktan sonra Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize;

- Yâ Resûlallah! Seni hak peygamber gönderen Cenâb-ı Hakk’a yemîn ederim ki, ben bunu müşriklerin arasında açıkça söyleyeceğim, dedi.

Kâbe yanına gidip, yüksek sesle;

- **Ey Kureys topluluğu! “Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Resûlühü / Ben şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ibâdete layık bir ilâh yoktur. Muhammed aleyhisselâm O’nun kulu ve resûlüdür”** dedi.

Bunu işiten müşrikler, hemen üzerine hücum ettiler. Taş, sopa ve kemik parçalarıyla vurarak kan içinde bıraktılar.

Bu hâli gören Hazret-i Abbâs;

- Bırakın bu adamı, öldüreceksiniz! O, sizin ticâret kervanınızın geçtiği yol üzerinde oturan bir kabiledendir. Bir daha oradan nasıl geçeceksiniz, dedi.

Ebû Zer hazretlerini müşriklerin elinden kurtardı. Ebû Zer “radıyallahü anh”, müslüman olmakla şereflenenin verdiği sevinçle yerinde duramıyordu. Ertesi gün yine Kâbe’nin yanında Kelime-i şehâdeti yüksek sesle bağıra bağıra söyledi. Müşrikler bu defa da dövdüler. Yere yıkıldı. Yine Hazret-i Abbâs yetişip, ellerinden kurtardı.

Ebû Zer Gıfârî hazretlerine, Peygamber Efendimiz “sallallahü aleyhi ve sellem” kendi memleketine dönmesini ve orada İslâmiyet’i yaymasını emir buyurdu.

Bu emir üzerine kabîlesi arasına dönüp, onlara Allahü teâlânın birliğini, Muhammed aleyhisselâmın O’nun resûlü olduğunu anlattı. Bildirdiklerinin gerçek ve doğru olduğunu, taptıkları putların bâtil, boş ve mânâsızlığını söyledi. Kendisini dinleyen kalabalıktan, bir kısmı îtirâz etmeye başladı.

Bu sırada, kabîlenin reisi Haffâf, bağiranları susturdu ve;

- Durun, dinleyelim bakalım ne anlatacak, dedi.

Bunun üzerine, Ebû Zer hazretleri şöyle devam etti:

- Ben müslüman olmadan önce, bir gün Nuhem putunun yanına gidip, önüne süt koymuştum. Bir köpeğin yaklaşip sütü içtiğini ve putun üzerine pislediğini gördüm.

⁶⁰ Buhârî, Menâkıb, 11; Fezâilü’s-Sahâbe, 62; Beyheki, Delâil-ün-nübüvve, II, 83.

Putun buna mâni olacak güce sahip olmadığını yakînen anladım. Köpeğin bile hakâret ettiği puta tapmak nasıl hoşunuza gider? Bu delilik değil midir? İşte sizin taptığımız budur.

Herkes başını eğmiş duruyordu. İçlerinden biri;

- Peki, senin bahsettiğin Peygamber neyi bildiriyor? O'nun doğru söylediğini nasıl anladın? deyince,

Ebû Zer hazretleri yüksek sesle;

- O, Allahü teâlânın bir olduğunu, O'ndan başka ilâh olmadığını, O'nun her şeyi yaratan ve herşeyin mâliki, sahibi olduğunu bildiriyor...

İnsanları O'na îmân etmeye çağırıyor...

İyiliğe, güzel ahlâka ve yardımlaşmaya dâvet ediyor.

Kız çocuklarını diri diri gömmenin ve yaptığınız diğer her türlü kötülüğün, haksızlığın, zulmün çirkinliğini ve bunlardan sakınmayı bildiriyor, dedi ve İslâmiyet'i uzun uzun açıkladı.

Kabilesinin içinde bulunduğu sapıklığı bir bir sayıp döktü. Sonra bunların zararlarını ve çirkinliğini anlattı. Onu dinleyenler arasında başta kabîle reîsi Haffâf ve kendi kardeşi Üneys olmak üzere pek çok kimse müslüman oldu "radıyallahü anhüm ecmain."⁶¹

Kâbe'de açıktan Kur'ân-ı kerîm okunması

Eshâb-ı kirâm bir gün tenhâ bir yerde toplanmışlar, konuşuyorlardı;

- Vallahi Resûlullah'dan başka şu Kureyşli müşriklere Kur'ân-ı kerîmi açıktan dinletebilen bir kimse çıkmadı. Onlara açıktan Kur'ân-ı kerîmi okuyup dinletecek bir kimse var mıdır? dediler.

Orada Abdullah bin Mes'ûd hazretleri de vardı.

- Ben dinletirim, buyurdu. Eshâbın bâzıları;

- Ey Abdullah! Müşriklerin sana bir zarar vereceğinden korkarız. Biz öyle bir kimse istiyoruz ki, gerektiği zaman kendini müşriklerden koruyabilecek bir kavmi ve kabilesi bulunsun, deyince,

- Siz, bana müsâade edin, gideyim. Cenâb-ı Hak beni muhafaza eder, diye ısrar etti.

Ertesi gün kuşluk vakti Makâm-ı İbrahim'e vardı. Müşrikler orada toplanmışlardı. İbn-i Mes'ûd ayakta Besmele-i şerîfe çekti ve Rahmân sûresini okumaya başladı. Müşrikler birbirlerine;

- Ümmü Abd'in oğlu ne söylüyor? Herhâlde Muhammed'in getirdiği şeyleri okuyor, diyerek üzerine yürüdüler.

Yumruk, tekme ve tokatlarla yüzünü, gözünü morartarak tanınmaz hâle getirdiler. Fakat o, tokat ve yumruklar altında okumaya devam ediyordu. Yüzü, gözü, yara bere içerisinde Eshâb-ı kirâmın yanına döndü. Eshâb-ı kirâm buna çok üzdüler;

- Zâten biz senin bu akıbete uğrayacağından korkmuştuk. Nihâyet korktuğumuz başına geldi, dediler.

61 Buhâri, Menâkıb, 10; Fezâilü's-Sahâbe, 62; İbni İshak, Sîret-i Resûl, s. 122-123.

Fakat Abdullah ibni Mes'ûd hiç üzgün değildi;

- Allahü teâlânın düşmanlarını ben bugünkü kadar zayıf görmedim. İsterseniz yarın sabah, onlara bir o kadar daha dinletebilirim, buyurdu. Eshâb-ı kirâm;
- Hayır, sana bu kadarı yeter. O azılı kâfirlere hoşlanmadıkları şeyi dinlettin, dediler.⁶²

Tufeyl bin Amr'ın müslüman olması

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz Mekke’de İslâmiyet’i açıkça yaymaya başladığı yıllarda, gece-gündüz insanlara nasihat veriyor, onları, İslâm dînine dâvet ediyordu.

Mekkeli müşrikler, Resûlullah Efendimizin bu gayretlerini boşa çıkarmak için çabalıyorlardı. O’nun anlattıklarını kabul edip îmân edenlere, her türlü yalan, iftira ve işkenceyi reva görüyorlardı. Peygamber Efendimizle görüşen, konuşan birini gördüler mi, hemen yanına varıyorlar, O’nu dinlememesi ve anlattıklarına inanmaması için her türlü hileye, yalana başvuruyorlardı. Dışarıdan Mekke’ye gelenleri O’nunla görüştürmemek için, ellerinden geleni yapmaktan geri durmuyorlardı.

Müslümanların, sıkıntı içinde oldukları ve kâfirlere eziyet çektikleri bir zamanda, **Tufeyl bin Amr Devsî** Mekke’ye gelmişti. Bunu gören müşriklerin önderleri, yanına giderek;

- Ey Tufeyl! Sen, bizim memleketimize geldin. Aramızda ortaya çıkan Abdülmutalib’in yetiminin, şaşılacak birçok hâlleri vardır. Söylediği sözler sihir gibidir. Oğlunu babasından, kardeşi kardeşten, kocayı karısından ayırıyor! Ortaya attığı fikirlerle, ortalığı karıştırıyor, O’nun sözünü işiten oğul, babasına bakmıyor. O’na tâbi oluyor. Artık kimse birbirini dinlemeyip müslüman oluyor. Korkarız ki, bizim başımıza gelen bu ayrılık belâsı, seninle kavminin başına da gelir. Sana nasihatimiz olsun, O’nunla sakın konuşma. Ne O’na bir söz söyle, ne de O’nun sözünü dinle. Anlattıklarına kulak asma! Çok dikkatli ol. Burada fazla da kalma Hemen çekip git! dediler.

Bundan sonrasını Tufeyl bin Amr şöyle anlatıyor:

- Yemin ederek söylüyorum, bu sözü o kadar çok söylediler ki, artık O’nunla konuşmamaya ve sözünü asla dinlememeye karar verdim. Hattâ Kâbe’ye girdiğim zaman, ne olur ne olmaz belki sözlerini duyarım endişesiyle kulaklarıma pamuk bile tıkamıştım.

Ertesi gün, sabahleyin Kâbe’ye gittim. Resûl aleyhisselâmın orada namaz kıldığını gördüm. O’na yakın bir yerde durdum. Cenâb-ı Hakk’ın hikmeti olarak, okuduklarından bâzısı kulağıma çarptı. İşittiğim sözler ne kadar güzeldi. Kendi kendime;

- Ben, iyiyi kötüyü ayırt edemeyecek bir adam değilim. Hem de şâirim. Bunun söylediklerini ne diye dinlemeyeyim? Sözlerini güzel bulursam kabul ederim, güzel gelmezse terk ederim, dedim.

- Ve bir tarafa gizlenip, Resûlullah namazını kılıp evine hareket edinceye kadar orada bekledim. Sonra peşinden gittim. Evine girince, ben de girdim ve;

- Yâ Muhammed aleyhisselâm! Ben bu diyara geldiğimde, senin kavmin bana

şöyle şöyle dediler... Senden uzak durmamı istediler. Korkumdan sözünü işitmek için kulaklarıma pamuk tıkadım. Ama Allahü teâlâ senin okuduklarından bir miktarını işittirdi. Onları pek güzel buldum. Şimdi sen, bana ne söyleyeceksen bildir! Kabûl etmeye hazırım, dedim.

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz bana İslâmiyet’i anlattı ve Kur’ân-ı kerîmden bir miktar okudu. Yemîn ederim ki, ömrümde bundan daha güzel söz işitmemiştim. Hemen Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldum.

O anda dedim ki:

- Yâ Resûlallah! Ben, kavmimde sözü dinlenen, itibarlı bir kimseyim. Hiç biri sözümden dışarı çıkmaz. Gidip, onları da İslâm dînine dâvet edeyim. Duâ ediniz de, Allahü teâlâ benim için bir alâmet, bir kerâmet buyursun! Böylece o alâmet, kavmi-mi İslâmiyet’e dâvet ederken bana bir kolaylık, bir yardım olsun!

Bu ricam üzerine Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Ey Allah’ım! Onun için bir âyet, alâmet ihsân eyle!** diye duâ buyurdu.

Bundan sonra kendi beldeme döndüm. Karanlık bir gecede, kavmimin oturduğu subaşına bakan tepeye vardığım zaman, alnımda kandil gibi bir nûr peyda oldu ve ışık vermeye başladı. O zaman duâ edip;

- Ey Allah’ım! Bu nûru alnımdan başka bir yere naklet! Devs kabîlesinin câhilleri görüp de, dîninden döndüğü için, Allah, onun alnında ilâhî bir ceza olarak bunu çıkardı sanmasınlar! dedim.

O nûr, hemen elimdeki kamçının ucuna gelip kandil gibi asıldı. Kabilemin yurdu-na yaklaşıp da, yokuştan aşağıya inmeye başladığım sırada, orada bulunanlar, elimdeki kamçının başında kandil gibi parlayan nûru birbirlerine gösteriyorlardı.

Bu vaziyette yokuştan aşağıya inip evime geldim. Yanıma ilk önce, babam gelip, beni bu hâlde gördü. Bana olan sevgisinden boynuma sarıldı. Babam çok yaşlıydı. Ona dedim ki:

- Ey babacığım! Eğer evvelki hâlin üzere kalırsan, ne ben sendenim, ne de sen bendensin! Bu sözümü işitince babam şaşırды ve;

- Sebebi ne ey oğlum! diye sordu. Ona cevap olarak;

- Ben artık Muhammed aleyhisselâmın dînine girip müslüman oldum, dedim.

Bunun üzerine babam;

- Oğlum, ben de senin girdiğin dîne girdim. Senin dînin benim de dînim olsun! deyip hemen Kelime-i şehâdet getirerek müslüman oldu.

Bundan sonra İslâm dîninden bildiğimi ona öğrettim. Sonra, yıkanıp temiz elbiseler giydi. Daha sonra yanıma hanımım geldi. Ona da aynı şeyleri söyledim. O da kabul edip müslüman oldu.

Sabah olunca, Devs kabîlesinin içine çıktım. İslâmiyet’i anlatıp, hepsini İslâm’a dâvet ettim. Fakat kabullenmede ağır davrandılar. Çok zaman muhalefet ettiler. Günâh ve kötülük olan işlerinden el çekmediler. Daha da ileri gidip göz, kaş hareketleri yaparak benimle alay ettiler; faiz ve kumara düşkünlüklerinden sözlerimi dinlemediler. İslâmiyet’e uymaktan kaçındılar. Allah’a ve Peygamberine âsî oldular.

Bir müddet sonra Mekke’ye gelip, kavmimi Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimize şikâyet ederek;

- Yâ Resûlallah! Devs kabîlesi, Allahü teâlâyâ âsî oldular. İslâm’a girmeleri için yaptığım dâveti kabul etmediler. Onlar için duâ buyurun! dedim.

Herkese şefkat ve merhameti çok olan Sevgili Peygamberimiz, ellerini açıp kıbleye dönerek;

- **Yâ Rabbî! Devs halkına doğru yolu göster de, onları İslâm dînine getir!** diye duâ ettiler. Bana da;

- **Kavmine dön, Onları güler yüzle ve tatlı dille İslâmiyet’e dâvet etmeye devam et! Kendilerine yumuşak davran!** buyurdular.

Hemen memleketime geldim, Devs halkını İslâm’a dâvetten hiç boş kalmadım.”⁶³

Panayırarda dâvet

Her sene çeşitli şehirlerdeki insanlar, belli günlerde Kâbe-i muazzamayı ziyâret etmek için Mekke’ye gelirlerdi. Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz de gelenleri karşılayıp, her gruba İslâmiyet’i anlatır,

“Allahü teâlânın bir, kendisinin hak peygamber olduğunu ve kurtuluşun bunda bulunduğunu” bildirirlerdi.

Bir gün Velîd bin Mugîre, müşrikleri toplayıp;

- Ey Kureyş cemâati! Yine Kâbe’yi ziyâret etme mevsimi geldi. Muhammed’in sesi, âleme yayılmıştır. Arab kabîleleri yanına gelip, tatlı sözlerine meyl ederler ve dînine girerler. Buna bir tedbir düşünmek lâzımdır. Hepimiz anlaşalım, O’nun hakkında bir şey söyleyerek birbirimizi yalancı çıkarmış olmayalım, dedi. Kureyşliler;

- Ey Abd-i Şems’in babası! İkimizde en ileri görüşlü olan sensin. Sen, ne söyleyelim dersen, biz de onu söyleriz, dediler. Velîd;

- Hayır, siz söyleyin ben dinleyeyim, deyince onlar;

- Kâhin diyelim, dediler. Velîd derhâl îtirâz etti ve;

- Hayır! Yemîn ederim ki, O kâhin değildir. Biz, çok kâhin gördük. Doğruyu da yalanı da hiç çekinmeden söylerler. Muhammed’in okuduğu şeyler, kâhinlerin uydurduğu şeylere hiç benzemiyor. Sonra biz, şimdiye kadar Muhammed’den bir yalan da işitmedik. Eğer böyle söylersek kimse inanmaz, dedi.

Bu defa;

- Mecnûndur, delidir diyelim, dediler.

Velîd yine îtirâz ederek;

- Hayır! Yemîn ederim ki O, bir mecnûn ve deli de değildir. Biz deli ve mecnûnları biliriz, delilik âlâmetlerinden de anlarız. O’nun ne boğulması, ne çırpınıp titremesi, ne de evhamlanması vardır. Böyle söylersek bizi tekzîb edip yalanlarlar, dedi. Kureyşliler;

- Şâirdir diyelim, dediler. Velîd yine îtirâz etti ve;

- O şâir de değildir! Biz, şiirin her çeşidini çok iyi biliriz. O’nun okudukları şiire hiç benzemez, dedi.

Bu defa;

- O, sihirbazdır diyelim, dediler.

Velîd;

- O sihirbaz değildir. Biz, sihirbazları ve yaptıkları sihirleri gördük, onları da biliriz. O'nun sözlerinde sihirden eser yoktur. Muhammed'in kelâmı bütün âleme galiptir. Bilinmeyen kimse de değildir. Halkı O'ndan ayırıp konuşmalarına mâni olamayız. Sonra fesâhat ve belâgatta, güzel ve mânâlı konuşmada akranlarından üstündür. Velhâsıl O'nun hakkında her ne söylesek, halk bizim sözümüzün yalan olduğunu anlar, dedi.

Kureyşliler, diyecek bir şey bulamayınca;

- İçimizde en yaşlı ve tecrübeli sensin, sen ne dersen biz ona razıyız, dediler.

Bunun üzerine Velîd bin Mugîre bir müddet düşündükten sonra;

- Yine hepsinden iyisi, biz O'na sihirbaz, büyücü diyelim, akla en uygun geleni budur. Çünkü, sözleriyle halkı kavminden ve akrabâsından ayırıyor. Kardeşi kardeşten, iki dostu birbirinden soğutuyor, diyerek etrafındakileri ifsâd etti.

Kureyşliler hemen dağılıp, Mekke'de başlarına topladıkları insanlara;

- Muhammed sihirbazdır!.. dediler ve halk arasına yaydılar.

Kâbe'yi ziyâret için kabîleler gelmeye başlayınca, önüne çıkıp, Peygamber “sal-lallahü aleyhi ve sellem” Efendimizle görüşmekten sakındırmadıkları kimse bırakmadılar.

Müşriklerin bu hareketleri sebebiyle, İslâmiyet bütün Arab ülkelerinde merak edilmeğe ve zihinlerde de putlara karşı şüpheler ve sorular oluşmağa başladı.

Allahü teâlâ, Velîd bin Mugîre kâfirine acı azâblar tattıracağı hakkında âyet-i kerîmeler indirdi.

Müşriklerin Kur'ân-ı kerîm dinlemesi

Müşriklerin ileri gelenleri çeşitli hilelerle ve zulümle insanların îmân etmesine mâni oluyorlardı. Mekke halkını, Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın okuduğu âyet-i kerîmeleri dinlemekten men ederlerdi.

Kendileri ise, geceleri gizlice Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın bulunduğu evin yanına gelerek bir köşeye saklanıp dinlerlerdi. Sabah olup ortalık aydınlanmaya başlayınca, birbirinden habersiz, gece Kur'ân-ı kerîmi dinlemeye geldiklerini gören müşriklerin ileri gelenleri birbirlerini ayıptılar;

- Bir daha böyle yapmayalım, derlerdi.

Ancak ertesi gece gene birbirlerinden habersiz, gidip bir köşeye saklanarak tekrar dinlerlerdi. Sabah olunca da birbirlerini görüp şaşırırlardı. Bir daha böyle yapmamak üzere yemîn ederek ayrılırlar, fakat bundan vazgeçemezlerdi.

Ancak nefslerine uyup, üstünlük taslayarak, diğer müşriklerin kendilerini ayıplamalarından çekinerek ve daha birçok boş düşüncelere kapılarak îmân etmediler. Başkalarına da mâni oldular. Üstelik sokaklarda;

- Muhammed sihirbazdır, diye bağırıyorlardı.

Bir akşamüzeri müşrikler Kâbe'nin etrafında toplanıp;

- Muhammed'i çağırıp bu meseleyi görüşelim! Tâ ki sonunda bizi kınamasınlar ve mazur görsünler, diyerek Resûlullah “sal-lallahü aleyhi ve sellem” Efendimize

haber gönderdiler.

Bu dâvet üzerine Peygamber Efendimiz Kâbe'ye gelip, müşriklerin karşısına oturdu. Müşrikler;

- Ey Muhammed! Sana haber salmamızın sebebi, seninle anlaşmak içindir. Yemîn ederiz ki, Arablardan senin gibi kavminin başını derde sokan bir kimse görülmedi! Sen dînimizi ayıpladın! Tanrılarımıza dil uzattın! Akıllarımızı beğenmedin! Birliğimizi bölüp, bizi birbirimize düşürdün! Başımıza getirmediğin kötü iş kalmadı!

Eğer sen, bu hareketlerinle ve sözlerinle zengin olmak istiyorsan, istediğinden fazla mal toplayalım.

Şan ve şeref kazanmak istiyorsan, seni başımızda efendi kabul edelim.

Hükümdar olmak istiyorsan, hükümdar olduğuna îlân edip etrafında toplanalım.

Şâyet tesiri altında kaldığın bir şey varsa, seni ondan kurtaralım. Cinlerden meydana gelen bir hastalık ise, bütün varlığımızı dökerek şifâsını arayalım!... dediler.

Ebû Cehil, Ümeyye bin Halef ve diğer müşrikler dediler ki:

- Yâ Muhammed! Geçim hususunda bizden daha zor şartlar altında olan bir kimse senin olmadığını bilirsin. Mademki peygambersin, Rabbinden dile de, bizi sıkı, geçimimizi zorlaştıran şu dağları ortadan kaldırıp uzaklaştırsın! Yurdumuzu genişletip, üzerinde Şam ve Irak ırmakları gibi nehirler akıtsın!

Ayrıca başta Kusay bin Kilâb olmak üzere geçmiş dedelerimizden bâzılarını diriltsin! Kusay bin Kilâb ki, doğru sözlü ulu bir kimse idi. Söylediklerinin hak mı, bâtil mı olduğunu ona soralım! Eğer o, seni tasdik ederse ve bizim istediklerimizi yaparsan seni tasdik ederiz. Hem böylece senin Rabbin katındaki mevkiini de öğrenmiş oluruz.

Eğer bizim için bunları yapmazsan, kendin için Rabbinden bir şeyler edin. Söylediklerini tasdik edecek, bizi, senin üzerinden geri çevirecek bir melek göndermesini iste!

Ayrıca Rabbin sana bahçeler, köşkler, hazîneler versin de geçim sıkıntısından kurtul! Çünkü, sen de, bizim gibi çarşılarda dolaşıyor, geçim için uğraşıyorsun!...

Âlemlerin efendisi onları sabırla dinledikten sonra, şu muazzam cevâbı verdiler:

- Ey Kureyş topluluğu! Bu söylediğiniz şeylerin hiç birisi bende yoktur. Ben size getirdiğim şeylerle, ne mallarınızı istemek, ne içinizde büyük şeref ve şan kazanmak, ne de üzerinize hükümdar olmak için gelmiş değilim. Fakat Allahü teâlâ, beni size peygamber olarak gönderdi ve bana bir de Kitap indirdi. Sizin (kabul edenleriniz) için (Cennet'le) bir müjdeleyici ve (kabul etmeyenleriniz için de Cehennem'le) bir korkutucu olmamı, bana emretti. Ben de, Rabbinin bu emrini size tebliğ ettim, size nasihatta bulundum. Eğer getirdiğim şeyi kabul ederseniz, O, size dünyâda ve âhirette nasib ve azık olacaktır. Şâyet kabul etmez de reddederseniz, Allahü teâlâ, benimle sizin aranızda hükmünü verinceye kadar, bana düşen, Cenâb-ı Hakk'ın emrini yerine getirmek üzere her güçlüğü göğüs gerip katlanmaktadır...

Müşrikler bu defa da;

- Madem ki, Rabbin isterse her şeyi muhakkak yapar, iste bakalım, şu göğü parçalayıp üstümüze düşürsün!... Sen bunu yapmadıkça biz sana inanmayız! dediler.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz;

- **Bu iş Allahü teâlâya aittir. O, size bunu yapmak isterse elbette yapar, buyurdu.**

Bunun üzerine müşrikler daha da ileri giderek;

- Ey Muhammed! Senin Rabbin, bizim, seninle oturacağımızı, sana soracaklarımızı, senden isteyeceklerimizi bilmiyor mu idi ki, sana daha önceden haber verip öğretmedi? Senin, bize tebliğ ettiklerini kabul etmediğimiz takdirde, bize ne yapacağımızı niçin bildirmediydi?...

Sözlerinin doğruluğuna melekleri şâhid olarak bize getirmediğçe sana inanmayız...

Artık sana karşı bir sorumluluğumuz kalmadı. Yemîn ederiz ki, artık senin yakını bırakmayız? Ya biz seni yok ederiz veya sen bizi, dediler.

Onların, kendisine yaklaşacakları yerde böyle büsbütün uzaklaştıklarını gören Sevgili Peygamberimiz yanlarından ayrıldı.⁶⁴

Mekkeli müşriklerin, Kâinatın sultânını reddetmesi üzerine, Allahü teâlâ Cebrâil aleyhisselâm ile vahy göndererek onlara âyet-i kerîmelerle cevap verdi. Onların düşecekleri acı azâbları bildirdi.

İsrâ sûresi 97. âyet-i kerîmesinde de meâlen; “... **Biz, onları kıyâmet günü körler, dilsizler, sağırlar olarak yüzükoyun haşr edeceğiz! Onların varacağı yer, Cehennem’dir ki, ateşi yavaştıkça, biz onun alevini artırırız!**”⁶⁵ buyuruldu.

Müşrikler, kendileri hakkında gelen âyet-i kerîmeler karşısında düşmanlıklarını iyice arttırdılar. Bilhassa Übey bin Halef ile kardeşi Ümeyye, Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizi çok üzüyorlardı.

Bahtsız Übey, çürümüş bir kemikle, Peygamber Efendimizin yüksek huzûrlarına geldi. Sonra;

- Ey Muhammed! Şu kemiği çürüdüktan sonra, senin Allah’ın diriltecekmiş, öyle mi? Demek sen, çürüdüktan sonra, bunu Rabbinin dirilteceğini sanıyorsun ha! dedi ve kemiği ufaladı. Sonra tozunu Sevgili Peygamberimize doğru üfledi. Devam ederek;

- Yâ Muhammed! Bunu böyle çürüdüktan sonra, kim diriltebilecekmiş? dedi.

Peygamber Efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem, buyurdular ki:

- **Evet. Allahü teâlâ seni de öldürecek, onu da... Sonra seni diriltecek ve Cehennem’e sokacaktır.**

Bu hâdise üzerine, Cenâb-ı Hak o bedbahtsız adama şu âyet-i kerîmelerle cevap verdi. Meâlen; “**O (inkarcı) insan, onu bir nutfeden yarattığımızı görmedi mi, yakînen bilmedi mi? Öyle iken aşikâr bir mücadelecî kesiliverdi. Yaratılışını unutarak, bize; “Çürüyüp dağılmışken bu kemiği kim diriltir?” diye misâl getirdi. (Ey Resûlüm!) Deki: “Onları (yok iken) ilk defa yaratan Allahü teâlâ, her yaratılanı hakkıyla bilendir. Göklere ve yeri yaratan Allahü teâlâ, onlar gibisini yaratmaya gücü yetmez mi? Elbette buna gücü yeter. O, her şeyi yaratandır, her şeyi bilendir...”** buyuruldu. (Yâsîn sûresi: 77-81)

64 İbni Hişâm, Sîret, I, 382-385; Süheylî, Ravd-ül-ünf, II, 168.

65 İsrâ: 17/97.

Hâlid bin Sa'îd'in îmânı

İslâm'a dâvetin ilk zamanlarında Hâlid bin Sa'îd bir rüya görmüştü. Rüyasında; Cehennem'in kenarında dururken, babası onu itip düşürmek istedi. Tam o sırada, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin, belinden yakalayıp, Cehennem'e düşmekten kendisini kurtardığını gördü. Feryâd ederek uyandı ve;

- Vallahi bu rüya gerçektir, diye söylendi.

Dışarı çıkınca, Hazret-i Ebû Bekr'e rastlayıp rüyasını anlattı. Hazret-i Ebû Bekr, ona;

- Rüyan hakır, bu kimse, Allahü teâlanın peygamberidir. Hemen git, O'na tâbi ol! Sen, O'na uyacak, getirdiği dîne girecek ve beraber bulunacaksın. O da seni, rüyada gördüğün gibi Cehennem'e düşmekten koruyacaktır. Baban ise Cehennem'de kalacaktır! dedi.

Hazret-i Hâlid bin Sa'îd, rüyanın tesiri altındaydı. Vakit kaybetmeden hemen, Ecyâd denilen yere, Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın huzûruna gitti ve;

- Yâ Muhammed! Sen, insanları neye dâvet ediyorsun? diye suâl etti.

Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, cevâbında;

- Ben, insanı, eşi ve benzeri olmayan tek Allah'a ve Muhammed'in de (aleyhisselâm) O'nun kulu ve peygamberi olduğuna inanmaya ve işitmeyen, görme-yen hiçbir zarar ve fayda vermeyen, kendisine tapınanları da, tapınmayanları da bilmeyen birtakım taş parçalarına tapınmaktan vazgeçmeye dâvet ediyorum, buyurdu.

Bunun üzerine, Hâlid bin Sa'îd, hemen;

- Ben de, şehâdet ederim ki, Allahü teâlâdan başka tapılacak ilâh yoktur ve yine şehâdet ederim ki, sen Allahü teâlânın peygamberisin! diyerek müslüman oldu.

Onun müslüman olması Peygamberimizi çok sevindirdi. Arkasından hanımı Ümeyye de müslüman olmakla şereflendi.

Hazret-i Hâlid bin Sa'îd “radiyallahü anh”, kardeşlerinin de müslüman olmasını istiyor ve bunun için çalışıyordu. Onlardan Ömer bin Sa'îd de müslüman olmuştu.

Şiddetli bir İslâm düşmanı olan babası Ebû Uhayha, Hâlid'in ve Ömer'in müslüman olduğunu ve Mekke'nin tenhâ bir yerinde namaz kıldıklarını öğrenince, çocuklarından müslüman olmayanları gönderip, onları yanına getirtti. Sonra, yeni girdikleri dinden ayrılmalarını söyledi. Azarlayıp dövmeye başladı. Sonra Hâlid bin Sa'îd'e;

- Sen, Muhammed'e mi tâbi oldun? Hâlbuki sen, O'nun kavmine aykırı hareket ettiğini ve getirdiği şeyle putlarımıza ve atalarımıza hakârette bulunduğunu görüyorsun? dedi.

Hâlid bin Sa'îd hazretleri de;

- Allah'a yemin ederim ki, Muhammed aleyhisselâm doğru söylüyor. O'na tâbi oldum. Ölürüm de dînimden dönmem! deyince babasının kızgınlığı daha çok arttı. Kırılıncaya kadar sopayla vurduktan sonra:

- Ey yaramaz oğlum! İstedüğün yere git. Yemîn olsun ki, sana ekmek vermeyeceğim! dedi Hazret-i Hâlid;

- Sen benim nafakamı kesersen, Allahü teâlâ elbette rızkımı ihsân eder, dedi. Babası, öteki çocuklarına;

- Eğer sizden biriniz, onunla konuşacak olursa, ona yapmadığım şeyi size yaparım, diye tehdit etti. Hazret-i Hâlid'i de evin mahzenine hapsedtirdi, üç gün onu Mekke'nin sığağında aç, susuz bıraktı.

Hâlid bin Sa'îd hazretleri bir kolayını bulup, babasının elinden kurtuldu. Babası şiddetli bir hastalığa yakalandı. Ebû Uhayha, hasta yattığı yerde İslâmiyet'e olan düşmanlığından;

- Hastalıktan kurtulup ayağa kalkarsam, Mekke'de bulunan herkes putlarımıza tapacak. Hiç kimse onlardan başkasına ibâdet edemeyecektir?.. diyordu.

Hazret-i Hâlid, babasının hak dine olan düşmanlığının sona ermesi ve müslüman kardeşlerine bir zarar vermemesi için ellerini kaldırıp;

- Ey âlemleri yaratan Allah'ım! Babamı bu hastalıktan kaldırma! diyerek duâ etti.

Cenâb-ı Hak, duâsını kabul buyurdu, Ebû Uhayha, hasta yatağından kalkamayıp öldü.

Mus'ab bin Umeyr'in müslüman olması

Mus'ab bin Umeyr (radıyallahü anh), Kureyş'in asil ve zengin bir ailesine mensuptu. Hazret-i Mus'ab, müslüman olmadan önce ailesinin zenginliği sebebiyle, refah ve bolluk içinde büyütülmüştü. Herkes ona imrenirdi.

Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Efendimizin mübârek sözlerini işitince, kalbinde büyük bir muhabbet hâsıl oldu. O'na kavuşmak arzusu ile yanıp tutuşuyordu. Sonunda Dâr-ül Erkâm'a gitti ve müslüman oldu.

Bunu duyan anne ve babası, onu her şeyden mahrum bıraktı ve işkence etmeye başladılar. Dîninden döndürmek için, evlerindeki mahzene hapsedip, günlerce aç ve susuz bıraktılar. Arabistan'ın yakıcı güneşi karşısında, ağır ve tahammülü zor işkenceler yaptılar.

Fakat Mus'ab bin Umeyr hazretleri, bu ağır ve acımasız işkencelere sabır göstererek İslâmiyet'ten asla dönmedi. Her türlü sıkıntıya dîni için katlanan Mus'ab bin Umeyr, bir gün Resûlullah Efendimizin huzûruna gitti. Onun bu gelişini Hazret-i Ali "radıyallahü anh" şöyle anlattı:

- Resûlullah ile oturuyorduk. Bu sırada Mus'ab bin Umeyr geldi. Üzerinde, yamalı bir elbisesi vardı ve acınacak hâlde idi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", onun bu hâlini görünce mübârek gözleri yaşla doldu. Mus'ab'ın çektiği bu işkence ve fakirliğe rağmen, dininden dönmemesi üzerine;

- **Kalbini, Allahü teâlânın nûrlandırdığı şu kimseye bakın. Anne ve babasının onu, en iyi yiyecek ve içeceklerle beslediklerini gördüm. Allahü teâlâ ve Resûlünün sevgisi, onu gördüğünüz hâle getirmiştir,** buyurdu.